

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, APRIL – BALANDŽIO 23, 2015 • Vol. CVI Nr. 48 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-22-15

Philadelphijos meno knygų mugėje – lietuviški leidiniai

meno ekspertų iš dešimties valstijų. Mugėje taip pat vyks susitikimai su menininkais, bus skaitomos pasakaitos ir rengiamas aukcionas.

2014 m. Lietuvoje viešėjo „Print Center“ vykdomoji direktorė Elizabeth Spungen, kuriai ypatingą įspūdį paliko ne tik Lietuvos fotografų kūryba, bet ir Lietuvoje leidžiamos išskirtinės kokybės fotografijos knygos ir albumai. Tad praėjus vos pusmečiui nuo vizito, centro direktorė pakvietė lietuvius sudaryti kolekciją ir pristatyti ją JAV.

Ši mugė suteikia progą JAV ekspertams susipažinti su pripažintų knygos dailininkų Gyčio Skudžinsko, Tomo Mrazausko ir kitų autoriniu braižu ir įdomiais knygos apipavidalinimo sprendimais. Kolekciją sudaro Lietuvos fotografijos mokyklos autorių kūrybą atspindinčios rinktinės, Romualdo Požerskio, Vito Luckaus, Romualdo Rakausko, Algimanto Šeškaus, Ramūno Danisevičiaus ir kitų autorių monografijos bei albumai.

Philadelphijos meno knygų mugėje – Philadelphia Art Book Fair 2015, vyksiančioje balandžio 24–25 d., jos organizatorius „Print Center“ atskirame stende pristatys lietuviškų fotografijos knygų parodą. Lietuva mugėje – vienišas kvietinys viešnia iš užsienio.

Philadelphijos meno knygų mugė – dviejų dienų renginys, kuriame dalyvauja per 50 fotografijos ir meno knygų leidėjų, nepriklausomų menininkų ir kultūros organizacijų, knygos

ELTA

ŠIAME NUMERYJE:

Istorijos diena Bostono lituanistinėje mokykloje – 4 psl.

Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ metinis susirinkimas – 7 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Mokysis karinių dalykų ir kalbėti lietuviškai

Manau, kad mano noras tarnauti Lietuvos kariuomenėje bus paskata ir kitiems Lietuvos piliečiams, ypač jaunuoliams”, – sako Meksikoje gimęs, pastaruosius dešimt metų Ispanijoje gyvenęs ir prieš daugiau nei pusmetį Lietuvoje apsigyvenęs, bet dar lietuviškai nekalbantis trisdešimtmetis Liudvikas Jakavičius. Jis – garsaus XX a. pradžios visuomenės veikėjo, rašytojo ir knygnešio Liudviko Jakavičiaus provaikaitis.

Liudvikas balandžio pradžioje užpildė prašymą savo noru atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą ir taip papildė Lietuvos kariuomenėje tarnauti norinčių jaunuolių gretas. „Dabar gyvenu Lietuvoje ir man, kaip Lietuvos piliečiui, svarbu išmokyti ginti savo kraštą, kaip tai anksčiau darė mano protėviai”, – sako jis.

Tai, kad nemoka lietuvių kalbos, – ne kliūtis

Vaikinas pasakoja, kad, prieš pateikdamas prašymą, pirmiausia kreipėsi į karius, norėję išsiaiškinti vieną aplinkybę:

Liudvikas Jakavičius papildys Lietuvos kariuomenės gretas. Martyno Jaugelavičiaus nuotr.

„Mano atvejis ypatingas – aš esu Lietuvos pilietis, bet nekalbu lietuviškai. Ar tai nesutrukdys man tapti Lietuvos kariu?”

„Ir mums patiems Liudviko atvejis neįprastas, bet pagal mūsų šalies įstatymus Lietuvos kariuomenėje gali tarnauti Lietuvos Respublikos piliečiai. Liudvikas – Lietuvos pilietis, todėl kelias į Lie-

tuvos kariuomenę jam atviras, – sako Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgų Prisikėlimo apygardos 6-osios rinktinės štabo (Šiauliuose) viršininkas majoras Linas Idzelis. – Jei reikės, kariuomenėje Liudviką išmokysime ne tik karinių dalykų, bet ir kalbėti lietuviškai.”

– 14 psl.

Atviros širdies žmogų pamatysi iš veido. – Friedrich Schiller

Nėra vienos tiesos?

Armėnai siekia, kad pasaulis pripažintų jų genocidą

Armėnų genocido metinių minėjimas Times Square 2011 m.

Worldpress.com nuotr.

Masinės žudynės? Abipusis kraujo liejimas? Genocidas? Šimtai tūkstančių žuvusiųjų tyli jau šimtmetį, bet dabartinė armėnų karta tebekovoja, kad jų protėvių žudynės per Pirmąjį pasaulinį karą būtų pripažintos genocidu.

Armėnai visame pasaulyje ruošiasi balandžio 24 dieną minėti 100 metų sukaktį nuo tų skerdynių pradžios, bet jų pastangos įtikinti tarptautinę bendruomenę – ir visų pirma Turkiją – kad tie įvykiai turi būti pripažinti genocidu, tebekursto didelių prieštaravimus.

Armėnams šis terminas simbolizuoja neginčijamą įrodymą apie jų protėvių patirtas siaubingas kančias Osmanų imperijoje Pirmojo pasaulinio karo metais, bet Ankara tvirtina, kad smurtas buvo abipusis ir kad pripažinti tuos įvykius genocidu Turkijai reikštų peržengti raudoną liniją.

Tarptautinė bendruomenė dėl šio ginčo atsidūrusi keblioje padėtyje, ypač Jungtinių Valstijų, patiriančios savo didelės armėnų diasporos spaudimą, bet nenorinčios pabloginti santykių su kylančia Turkija.

„Armėnams žodis ‘genocidas’ įkūnija viską, kas išliko jų protėvių 1915 metais, taip pat pakylėta armėnų patirtį iki tokio paties lygmens, kokiam yra (žydų) Holokaustas”, – sakė šio regiono reikalų ekspertas Thomas De Waal iš Carnegie fondo už tarptautinę taiką Washingtono.

„Būtent dėl tos pačios priežasties Turkija visuomet atmesdavo šį terminą, argumentuodama, kad tokiu atveju jų protėvių elgesys prilyginimas nacių veiksams – taip pat dėl paranojos, kad šio žodžio taikymas gali vesti prie teisinių pretenzijų Turkijai”, – aiškino jis.

Armėnai sako, kad iki 1,5 milijono jų tautiečių buvo sistemingai išžudyti 1915–1917 metais Osmanų imperijos pareigūnų pastangomis, kai jų valstybė, kuri yra šiuolaikinės Turkijos pirmtakė, pradėjo byrėti.

Turkija šiuos pareiškimus atmeta, argumentuodama, kad 300–500 tūkst. armėnų ir maždaug tiek pat turkų žuvo per pilietinius neramumus, kai armėnai sukilo prieš Osmanų imperijos valdytojus ir susivienijo su įsiveržusiomis Rusijos pajėgomis.

Kylantis judėjimas

Maždaug 30 metų po tų žudynių niekam nebuvo atėjusi mintis vadinti armėnų žudynes genocidu, nes toks terminas dar neegzistavo.

Iki tol armėnai savo tautos tragediją vadino Didžiąja katastrofa (Medz Yeghern).

Tik 1944 metais žydų kilmės Lenkijos teisininko Raphaelio Lemkino pasiūlytas „genocido“ terminas buvo įtvirtintas įstatymuose, kai 1948 metais buvo priimta Jungtinių Tautų Genocido konvencija. Joje genocidas apibrėžiamas kaip „veiksmai, kuriais siekiama sunaikinti – visiškai arba iš dalies – nacionalinę, etninę, rasinę arba religinę grupę“.

Pastangos, kad Pirmojo pasaulinio karo įvykiai būtų pripažinti genocidu, buvo pradėtos 1965 metais, kai pasaulio armėnai minėjo tų žudynių pradžios 50-ąsias metines.

Pačioje Armėnijoje, kuri tuomet buvo Sovietų Sąjungos respublika, diskusijos apie oficialų genocido termino įtvirtinimą buvo tabu, bet precedento neturintys protestai, kai į gatves išėjo apie 100 tūkst. žmonių, privertė Kremlių pradėti iš naujo vertinti savo poziciją.

„Atrodė, tarsi džinas būtų paleistas iš butelio”, – pasakojo naujienų agentūrai AFP fizikos profesorius Rolan Manučarian, 1965 metais dalyvavęs demonstracijoje Jerevano centre.

Vėliau, 9-ajame dešimtmetyje, pastangos, kad tie įvykiai būtų pripažinti genocidu, dar labiau sustiprėjo – daugiausiai skatinamos JAV armėnų bendruomenės. Jas temdė smurto protrūkiai, kai radikalios grupuotės žudydavo Turkijos pareigūnus.

Pasak Armėnijos, 22 valstybės, tarp jų Prancūzija, irgi turinti didelę armėnų bendruomenę, jau yra pripažinusios tas žudynes genocidu.

Popiežius Pranciškus prisidėjo prie kitų į šį ginčą įsitraukusių tarptautinių veikėjų, kai kalbėdamas apie armėnų žudynes pavartojo genocido terminą ir tuo išprovokavo Turkijos ištūžį.

Jungtinių Valstijų prezidentams šis klausimas visuomet buvo opi tema. Ronald Reagan var-tojo genocido terminą 9-ojo dešimtmečio pradžioje, bet vėliau vadovai Washingtono to vengė. Barack Obama, kuris per savo prezidento rinkimų kampaniją žadėjo pripažinti armėnų genocidą, irgi vengdavo tokio prieštarai vertinamo termino ir vietoje jo vartodavo armėniškąjį – Medz Yeghern.

Teritorinės pretenzijos

Dėl armėnų žudynių kilęs susipriešinimas tebėra svarbus veiksnys regiono politikoje, o Turkijos ir Armėnijos oficialūs santykiai yra išaldyti.

Be kita ko, Ankaroje baiminamasi, kad, pripažinus genocido terminą, armėnai gali reikšti pretenzijas į teritorijas Turkijos rytuose.

„Genocido terminas nėra vien akademinė, bet ir teisinė koncepcija. Jis reiškia, kad buvo įvykdytas nusikaltimas, ir suponuoja, kad turėtų būti skirta bausmė bei kompensacija”, – sakė Jerevano Rytų studijų instituto direktorius Ruben Safrastian.

Šio metu Armėnija nekelia jokių oficialių teritorinių pretenzijų Turkijai, bet 2013 metais generalinis prokuroras Agvan Hovsepan išprovokavo Ankaros ištūžį, sakydamas, kad armėnai turėtų susigrąžinti savo „prarastas teritorijas”.

Nors kai kurie armėnai svajoja apie teritorijų susigrąžinimą, analitikai pabrėžia, kad tik nedaugelis nepriklausančių tai bendruomenei rimtai galvoja, jog reikėtų stengtis atgauti tas žemes.

„Bet kuriam Armėnijos politiniam vadovui būtų labai sudėtinga pasakyti, kad Armėnija neturi teritorinių pretenzijų Turkijai”, – Washingtono įsikūrusio Centrinės Azijos ir Kaukazo instituto ekspertas Svante Cornell sakė AFP. „Tačiau Vakarų politikai rimtai nevertina tikimybės, kad kils ginčas dėl teritorijų”, – pridūrė jis.

Artėjant žudynių pradžios 100-osioms metinėms, pastangos užsitikrinti pripažinimą, kad buvo vykdomas armėnų genocidas, tebėra įtemptos. Minėtų įvykių ir jų pripažinimo klausimas tebėra sunki našta Armėnijai ir armėnams visame pasaulyje.

„Skausmas verčia mus nuolat žvelgti į praeitį”, – sakė rašytojas Ruben Hovsepan, kurio motina vaikystėje pabėgo nuo tų žudynių.

„Jis neleidžia mums sutelkti jėgas kuriant ateitį, nes labai daug tautos energijos ir potencialo skiriama pastangoms priversti Turkiją pripažinti genocidą”, – pridūrė jis.

BNS

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Atvejis, kada Lietuva turėtų būti santūri ir atsargi

GINTARAS VIŠOCKAS

Europos Sąjunga spaudžia Turkiją į kampa. Europa nori, kad Turkija pripažintų 1915-aisiais metais netinkamai pasielgusi su armėnais. Tokia pozicija – vienpusiška. Vienpusiška todėl, kad turkų ir azerbaidžaniečių nesutarimai su armėnais – žymiai pinesnė tema nei agresyvūs Kremliaus išpuoliai prieš Baltijos valstybes 1940-aisiais ar Kremliaus agresija prieš Moldovą, Gruziją ir Ukrainą po Sovietų Sąjungos subyrėjimo.

Reikalaujamas iš Turkijos prisipažinimo oficialusis Briuselis pamiršta, jog bandant panaikinti šį jau mažiausiai šimtą metų esantį nesantaikos kamuolį reikalingas ypatingas subtilumas. Be abipusių kompromisų nepajudėsime iš vietos.

Europa gal ir galėtų griežtų nutarimų pagalba įtakoti turkus oficialiai pripažinti XX amžiaus pradžioje buvus rimtą karinį konfliktą. Tačiau oficialusis Briuselis tuo pačiu privalėtų reikalauti, kad Armėnija atsiprašytų už visas ... turkams padarytas bėdas.

Pavyzdžiui, Armėnija galėtų viešai atsiprašyti Turkijos už 1973–1994-aisiais metais ES sostinėse surengtus 29 teroristinius išpuolius prieš turkų ambasadorius. Sprogdinti ambasadorius, jų žmonas ir vaikus Europos centre – gėdingas armėnų teroristinių organizacijų žingsnis.

Bet ir tai – dar ne viskas sąrašas darbų, kuriuos turėtų atlikti į kankinės vaidmenį įsijautusi Armėnija. ES vadovai turėtų reikalauti iš Armėnijos atsiprašymo už jos agresyvų elgesį subyrėjus Blogio imperijai.

Ką turiu omenyje? Oficialusis Jerevanas grąžina iš turkams broliško Azerbaidžano atimtą Kalnų Karabachą ir atsiprašo azerbaidžaniečių už nuo žemės paviršiaus su visais civiliais gyventojais 1992-aisiais nušluotą Hodžaly miestą.

Štai tada išties atrodytų, jog Europa nuoširdžiai trokšta sutaikyti besipykstančias turkų, azerbaidžaniečių ir armėnų tautas.

Bet ES vadovai, skelbdami tik Armėnijai palankias rezolucijas, pamiršta, jog šventųjų – nėra. Turkai ne visuomet elgėsi gražiai, bet ir armėnai nėra šventieji. 1915-ųjų neramumai nusinešė taip pat daug turkų gyvybių. Tais neramumų kupiniais laikais masiškai žuvo ne tik turkų kariai, bet ir turkų moterys, vaikai, seneliai. Vakarų Europos istorikai pateikia pačių įvairiausių skaičių. Dažniausiai svyruojama šiuose rėmuose: žuvo apie milijoną armėnų ir apie du milijonus – turkų.

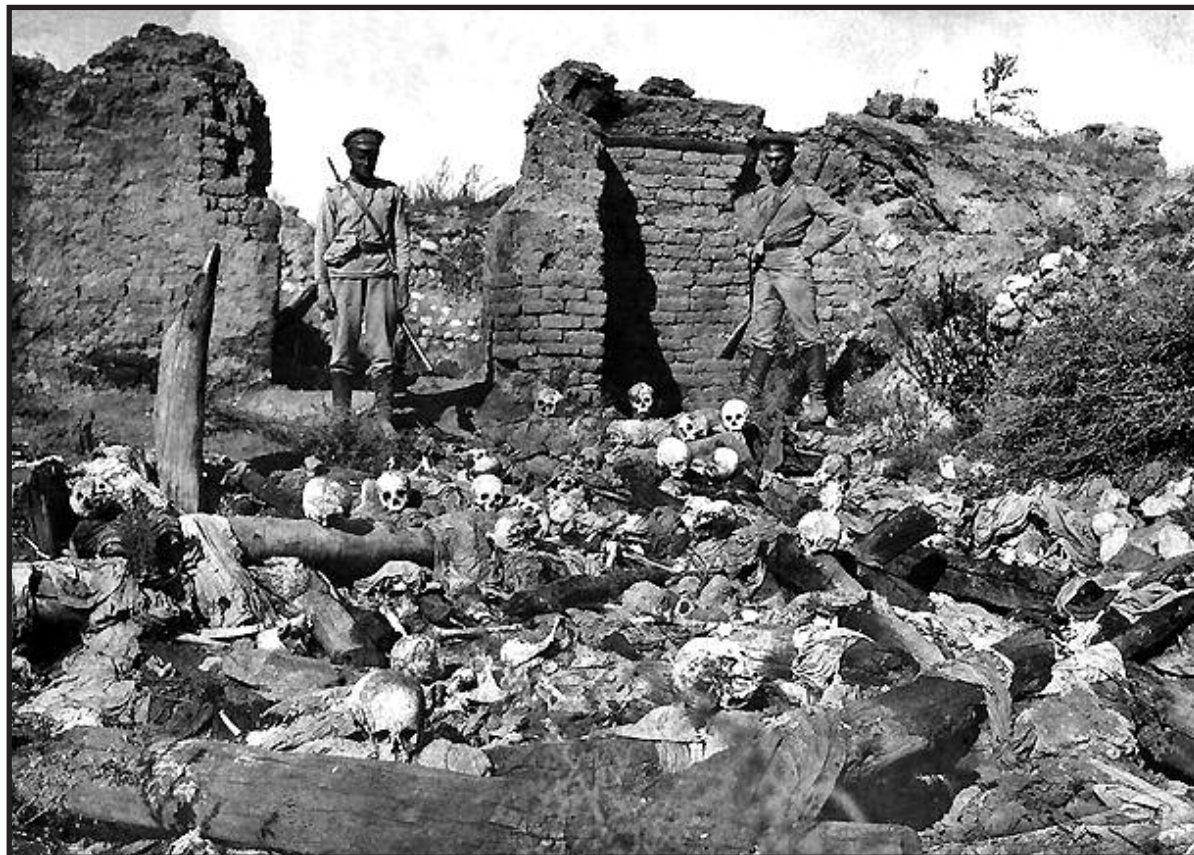
Be to, negalima pamiršti fakto, kad anuomet turkai dažniausiai tik gindavosi. Ir vis dėlto mes pamirštame, jog XIX–XX amžiais tarp turkų gyvendami, iškilus rimtesniam pavojui, armėnai dažniausiai perbėgdavo į turkų priešų pusę. Pirmiausiai Osmanų imperiją sužlugdyti siekiančių rusų skatinami armėnai prieš turkus surengdavo sukilimus bei maištus, ir tik po to sulaukdavo atsakomųjų turkų veiksmų. Bet ne atvirkščiai. Turkų akimis žvelgiant, tautinė armėnų mažuma dažnai tapdavo penktąja kolona.

Europa elgiasi kvailai, bandydama Turkijai neleisti taip manyti.

* * *

Kodėl oficialusis Jerevanas šiemet ypač atkakliai reikalauja, kad pasaulis pripažintų 1915-ųjų genocidą, – suprantama. Jei ne dabar, kai minima 100 metų sukaktis, tai kada kitą kartą pasitaikys tokia palanki proga?

Lietuva privalo būti atsargi. 2005-aisiais užimdami išskirtinai Armėnijai palankią poziciją mes pasukėjome. Nė vienas Lietuvos istorikas nėra atidžiai vartęs nei turkiškų, nei azerbaidžanietiško archyvų. Mes nežinome, kokių paslapčių gali atskleisti kruopštus darbas turkiškuose ir azerbaidžanietiškuose archyvuose (Armėnija neįsileidžia į savo archyvus jokių tyrinėtojų, ir tai – jai garbės nedaranti detalė).

Armėnų genocidas

Scanpix nuotr.

Bet nuomonę, kas kaltas dėl 1915-ųjų aukų, – jau turime. Argi nejuokinga?

Bent jau perskaitykime Fuado Achundovo dvi tomi „Falsifikacijų griovėjai“ (išleistą praėjusiais metais Azerbaidžane), kur surinkti šimtai Turkijai ir Azerbaidžanui palankių JAV ir Europos istorikų, mokslininkų, rašytojų pareiškimai, įžvalgos bei pastebėjimai. Toji knyga – sensacinga. Armėnijos gerbėjams ji – tarsi smūgis žemiau juostos. Ten rastume ir gausios, dokumentuotos medžiagos, bylojančios apie teritorines armėnų separatistų pretenzijas Gruzijai.

Žodžiu, Armėnija neranda bendros kalbos ne vien su musulmonais turkais ir azerbaidžaniečiais. Ji pykstasi ir su krikščionimis gruziniais. Nežinojome?

* * *

Kai kurie iš mūsų iki šiol nežino, jog Armėnijoje įkurta karinė Rusijos bazė. Pagrindinis 1994-aisiais įkurtos bazės tikslas – saugoti Kalnų Karabachą iš Azerbaidžano jėga neteisėtai atplėšusią Armėniją. Imperinių ambicijų neatsisakiusi Rusija remia imperines ambicijas puoselėjančią Armėniją. Trumpiausiai – iki 2044-ųjų.

Rusiška karinė bazė Armėnijoje bus mažiausiai iki 2044-ųjų metų (tokia sutartis). Todėl Armėnija šiandien yra Moldovą, Gruziją ir Ukrainą smaugiančios agresyvosios Rusijos sąjungininkė. Akivaizdžiausia priešingybė tarptautinius dainų konkursus, humanitarinius forumus bei europietiškas sporto žaidynes rengiančiam ir nė vienos rusiškos karinės bazės neturinčiam Azerbaidžanui.

Kai kurie Lietuvos rašytojai, istorikai, žurnalistai iki šiol nesusigauja, kodėl Armėnija, turkų ir azerbaidžaniečius kaltindama antiarmėniškais nuostatomis, pati neturi nė vienos skaitlingesnės tautinės mažumos. Remiantis 2011-ųjų metų surašymu, Armėnijoje gyvena vien armėnai (98,1 proc.). Nejaugi ši statistika Armėniją apibūdina kaip kitataučiams tolerantišką valstybę? Kur dingio Jerevane gyvenę tūkstančiai azerbaidžaniečių?

Vos tik Azerbaidžanas suima žurnalistą ar visuomenininką, apkaltindamas jį priešiška valstybei veikla, per Europą nedelsiant nuvilnija priekaištų lavina – štai kaip atrodo azerbaidžanietiška diktatūra. Bet įsivaizduokime priešingą situaciją. Vos tik Lietuvos VSD paskelbė ataskaitą apie šaliai iškilusias grėsmes, įvardino Lietuvos priešams talkinan-

čius žurnalistus, visuomenininkus, jiems iškėlė baudžiamąsias bylas, Azerbaidžanas nedelsiant pareikalavo sostinėje Baku reziduojančio Lietuvos ambasadoriaus pasiaiškinti. Mūsų ambasadorius Baku mieste tardomas, kodėl Lietuva tapo represine valstybe – persekioja kitaminčius, uždarinėja rusiškas televizijas, o principingus, objektyvius, sąžiningus žurnalistus siekia uždaryti kalėjime...

Išgirdę tokius Azerbaidžano priekaištus nuoširdžiai nustebtume: „ponai azerbaidžaniečiai, ne jums spręsti, kaip dirba mūsų saugumas”.

Tačiau kodėl tada drįstame manyti, jog Azerbaidžane negali būti nė vieno visuomenininku ar žurnalistu apsimitančio priešiškos valstybės agento?

2013-aisiais metais Vilniaus „Skalvijos” kino teatre mačiau kritišką dokumentinį filmą „Nuostabusis Azerbaidžanas” („Amazing Azerbaijan”, rež. Liz Mermin). Tas filmas – iš Žmogaus teisių kino festivalio „Nepatogus kinas”.

Žinoma, britų sukurtoje dokumentinėje juostoje išdėstyti faktai apie persekiojamus žurnalistus, dainininkus, žmogaus teisių gynėjus – analizuotini. Tačiau režisierė neužsiminė apie priežastis, kodėl Azerbaidžane dažnųsiški išplisčia žmogaus teisių gynėjų ir valdžios konfliktai. Kai kada priežastys – buitinės, banalios. Vienas iš dabartinių Azerbaidžano sostinės simbolių – Vėliavos aikštė. Kas galėtų pasakyti, jog tas projektas – blogas sumanymas pagerbiant nacionalinę vėliavą? Ilgainiui ši aikštė tikriausiai taps tokiu pat reikšmingu, turistų pamėgtu simboliu kaip Paryžiaus Eifelio bokštas, Berlyno Branderburgo vartai arba Vilniaus Gedimino pilis su Valdovų rūmais.

Bet prieš pradėdant statyti Vėliavos aikštę teko nugriauti daug sovietinės architektūros gyvenamųjų pastatų. Štai čia ir slypi pagrindinė konflikto priežastis. Iškeldinamiems žmonėms valdžia sumokėjo rinkos padiktuotas kompensacijas.

Ir vis dėlto atsirado tokių gyventojų, kurie iš valdžios bandė pareikalauti keletą kartų didesnių kompensacijų. Oficialusis Baku nesutiko būti reketuojamas. Nepatenkintiems valdžia sumokėjo tiek pat, kiek ir patenkintiems. Sumokėjusi kompensacijas visus iškeldino. Kas priešinosi, – iškeldino jėga.

Tada priverstinai iškeldintųjų artimieji bei pažįstami ir kreipėsi į Žmogaus teisių gynėjus – kaltino Azerbaidžano valdžią nedemokratišku elgesiu. Štai kaip kartais atsiranda pasakojimai apie „nuožmią azerbaidžanietišką diktatūrą”.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Filmas apie Žalgirio mūšį – istorija kitaip

DALIA SHILAS

Bostono lituanistinė mokykla (BLM) Nepriklausomybės šventę šiemet paminėjo Istorijos diena. Taip atsiliėpėme į Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės kvietimą netradiciškai švęsti Valstybės paskelbimo 97-ąsias ir Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-ąsias metines.

Šiai dienai pasirinkome 2013 metais sukurtą dokumentinį edukacinį filmą „1410. Žinomas nežinomas Žalgiris“ ir vasario 14 dieną pakvietėme į filmo premjerą JAV ne tik vyresnių klasių mokinius, bet ir visą Bostono lietuvių bendruomenę.

Mokykla dalyvauja keliose akcijose

Mokiniai dalyvavo specialiose pamokose ir užsiėmimuose, skirtuose Žalgirio mūšiui atminti ir Nepriklausomybės dieną paminėti.

Mokyklos direktorė Gaila Narkevičienė paragino mokinius, tėvus ir svečius padėti Lietuvai įgyvendinti organizacijos „Gelbėkit vaikus“ tikslus, ir taip pradėjome aukų Lietuvos vaikams akciją (Lietuvos organizacija kovoja už vaiko teises ir yra tarptautinės organizacijos „Save the Children International“ tikroji narė – Red.)

Prisidėdama prie dar vienos, „Spalvotų pleistriukų“ akcijos, mokykla įtraukė ir mažuosius. „Labas, aš esu Monika Šermukšnytė, 3-ios klasės mokinė. Aš noriu padėti vėžiui sergantiems vaikams Lietuvoje. Vaikučiai neturi spalvotų pleistriukų savo ligoninėje. Ar jūs man padėsite surinkti kuo daugiau spalvotų pleistriukų ir juos pradžiuginti? Labai jums ačiū.“

Istorijos diena mokykloje sutapo su pasaulyje švenčiama Valentino diena. Sveikindama visus su Nepriklausomybės ir Meilės šventėmis palinkėjau visiems pirmiausia mylėti save, meilės vieni kitiems, laisvės Lietuvai ir laisvės būti savimi.

Šventėje – daug sumanymų

Šiai prasmingai dienai ruošėmės kaip į Žalgirio mūšį. Sniego kalnai vis augo, gyvenimas stojo, o mes iki paskutinės minutės nežinojome, ar renginys įvyks, ar nepabūgs žiūrovai snieguotų kelių ir aikštelių. Salę papuošėme vėliavomis ir trispalviu šaškiu. Nesitikėjome, kad tą dieną ir pats filmas, ir mūsų norai padėti Lietuvos vaikams sulauks tokio susidomėjimo ir gražaus atgarsio.

„Mes su trečiokais pamoką pradėjome žiūrėdami į besmegenių nuotrauką iš Lietuvos spaudos – kur vaikai nulipdė 97 besmegenius, nes tiek Nepriklausomybei metų, – pasakojo mokytoja Orinta Kalibatienė. – Spėliojome, kiek tų besmegenių, ir kodėl. Filmo ištraukos ir skaidrės mažiesiems tikrai patiko. Vaikai turėjo daug klausimų, nes ne viską suprato, ir dėl per sunkių žodžių.“

Visiems patiko mokytojos Auksės Ūsaitės sumanymas vaikams kartu piešti Žalgirio mūšį. Mano

BLM mokytojos Auksės Ūsaitės sumanymu vaikai kartu piešė Žalgirio mūšį.

Orintos Kalibatienės ir Dalios Shilas nuotr.

sūnus, drauge su manim matęs filmą vasarą Valdovų rūmuose, visiems pasakojo, kaip po filmo rūmų kieme jis matavosi kario aprangą ir laikė rankose ginklus.

Filmo peržiūrai klasėse ruošėmės ir su istorinėmis knygomis, ir su „Valentino“ saldimynais. Džiaugiamės ir dėkojame į Seimo nario Lino Balsio akciją atsiliėpusiai „Terra Publica“ leidyklai, padovanojusiai mokyklai 25 knygas „Lietuvos istorija“, kurias pernai sėkmingai parvežiau į Bostoną.

Filmo peržiūra baigėsi vaikų šurmuliu, nes mažieji „riteriai ir princesės“ nerimo tol, kol iškilmingai neatnešė žiūrovams parodyti savo kūrinius – didžiulius Žalgirio mūšio piešinius. Filmas paliko didelį įspūdį ir sukėlė daug klausimų ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Džiaugiausi turėjusi galimybę parodyti filmą ne tik mokykloje, bet ir vėliau Šv. Petro bažnyčios salėje.

Išgirdo naują požiūrį į Lietuvos istoriją

„Labai ačiū už tokį renginį, – sakė pirmą kartą mokykloje apsilankęs Regi Endriukaitis. – Televizija rodo laidas apie vikingus, Tiudorų dinastijas ir kitus. Galima būtų sukurti labai gerų laidų apie lietuvius, juk turime tokią įdomią, ilgą istoriją. Peržiūrėjęs filmą, labai susidomėjau ir norėčiau daugiau sužinoti. Būtų labai įdomi grupinė diskusija apie Lietuvos praeitį su kuo nors, kas gerai išmano Lietuvos istoriją. Gaila, kad į filmo peržiūrą negalėjo atvykti filmo kūrėjai ar istorikai. Filmo kalbą buvo tru-

putį sunkoka suprasti. Greitą pasakojimą apie mūšio dalyvius ir vietas, apie kuriuos, čia užaugęs, išgirdau pirmą kartą, suprasti nėra lengva. Bet susidariau neblogą vaizdą.“

Panašias mintis išreiškė ir į Šv. Petro bažnyčios salę susirinkę tautiečiai. „Parapijiečiai tikrai džiaugėsi galėdami išgirsti šį naują požiūrį į tokį iškilų įvykį Lietuvos istorijoje, – sakė netrukus darbą baigiantis parapijos klebonas Steponas Žukas. – Dėkojame jums, Dalia, kad tokiu būdu subūrėte parapijiečius pažymėti Kovo 11-tąją ir informuoti juos apie Bostono lituanistinės mokyklos pradėtą akciją padėti organizacijai ‘Gelbėkime vaikus. Lietuva’. Plojimai po filmo pasakė labai daug.“

Apgailestaujame, kad neturėjome galimybės pasikviesti filmo kūrėjų, bet gavome filmo režisieriaus ir scenarijaus bendraautorius Aleksandro Matonio sveikinimą „gerbiamiems tautiečiams, broliams, sesėms už Atlanto.“

Pristatydamas filmo kūrėjus konsultavusį ir filme nusifilmavusį Žalgirio mūšio aplinkybes tyrinėjantį profesorių habil. dr. Sven Ekdahl, žurnalistas, publicistas, diplomatas, politikos apžvalgininkas Aleksandras Matonis suabejojo, ar yra kitas, Lietuvai tiek nusipelnęs istorikas, kaip šis Vokietijoje gyvenantis švedas.

Filmas priverčia prisiminti istoriją ir pagalvoti

Habil. dr. S. Ekdahl, nuo septintojo dešimtmečio gyvenantis Vakarų Berlyne ir studijuojantis slaptuosius Kryžiuočių ordino archyvus, prieš 50 metų slaptajame Vokietijos ordino archyve rado Žalgirio mūšio laikų laišką. Tas laiškas paneigia lenkų istoriko Jan Dlugosz teoriją, esą, lietuviai pabėgo iš Žalgirio mūšio lauko, neatlaikę kryžiuočių ordino spaudimo.

„Švedų profesorius įrodė, kad lietuviai nepabėgo, nepalūžo spaudžiami ordino riterių, kad tas ‘bėgimas’ buvo Vytauto kariuomenės gerai išmanytas karinis manevras“, – sako A. Matonis.

„Taip pat filme bandome paneigti dabartinius Baltarusijos, Rusijos istorikų teiginius, esą, lietuviai negalėjo turėti geros kariuomenės, esą, jie buvo pu-

Devintos A klasės mokiniai (iš kairės) Jaycie Zinsner, Veronika Dilbaitė, Vėja Kazlaitė ir Lukas McCarthy skaito knygą „Lietuvos istorija“ ir skanuoja Valentino dienos saldimynus. Dalios Shilas nuotr.

siau laukiniai, neturėjo geros kariinės organizacijos. Kitas profesoriaus S. Ekdahl atradimų – kariuomenių išsidėstymas Žalgirio mūšio lauke galėjo būti visiškai kitoks nei manyta iki šiol. Analizuodami profesoriaus S. Ekdahl veikalus, mes atradome tyrimą apie saulės įtaką mūšio eigai ir apie pajėgų išsidėstymą.

Filmas nėra skirtas tik pramogai. Žiūrint jį reikia pagalvoti, prisiminti mūsų valstybės istoriją, tam tikrus vietovardžius ir vardus.

Filmo kūrėjų vardu noriu pasakyti, kad neapsiribosime vien Žalgirio mūšiu, bandome atkreipti dėmesį ir į kitas Lietuvos kariuomenei ir Lietuvos istorijai reikšmingas pergales. Šiuo metu kuriame filmą apie partizanų veiklą – žygdarbį. 1945-ųjų gegužės 16 dieną netoli Simno, Alytaus rajone, netoli Lazdijų, Kalniškės miške, susirinkęs 100 partizanų būrys, vadovaujamas slapyvardžiu pasivadinusio partizano 'Lakūno', stojo į nelygią kovą prieš NKVD, sovietinių čekistų, pajėgas. 44 iš jų žuvo. Šis mūšis tapo Lietuvos pasipriešinimo pradžios simboliu. Po šio mūšio jie suprato, kad negali didėle jėga kovoti prieš didesnę jėgą. Jie pradėjo naudotis partizaninio karo metodus, pradėjo veikti mažesniais grupuotėmis. Partizanų kova tęsėsi daugelyje Lietuvoje vietų iki 1953 metų. Paskutinis Lietuvos partizanas Antanas Kraujalis buvo nukautas netoli Utenos 1964 metais. Jeigu kas susidomės ir norės suteikti filmo kūrybai paramą, galite mus surasti internete ir mielai papasakosime daugiau. Dėkoju, kad radote laiko atsigręžti į mūsų Lietuvos didingą ir šlovingą istoriją."

Šis filmas Bostono išeivijai tapo puikia edukacine priemone ir motyvacija mokytis lietuvių kalbos, labiau domėtis Lietuvos istorija ir padėti tautiečiams Lietuvoje.

Svarbiausi filmo „1410. Žinomas nežinomas Žalgiris“ faktai ir dalyviai:

1409–1411 m. vyko Didysis karas tarp Vokiečių (kryžiuočių) ordino ir jungtinių Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pajėgų.

1410 m. liepos 15 d. Žalgirio mūšis, vienas didžiausių vėlyvaisiais viduramžiais, įvyko dabartinėje Lenkijos teritorijoje, į pietvakarius nuo Olštyno, prie Griunvaldo (lietuviškai „Žaliagiris“) kaime, tad lietuviai šį mūšį vadina Žalgirio mūšiu, vokiečiai ir kitų Vakarų Europos šalių žmonės Tannenbergo mūšiu (lietuviškai „Eglių kalno“).

Gedimino vaikaičių – pusbrolių Lenkijos karaliaus Jogailos ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto vadovaujama Lietuvos ir Lenkijos kariuomenė sumušė Vokiečių ordino kariuomenę. Šis mūšis nulėmė vokiečių ordino galybės galą. Mūšio metu sutriuškintus Ordino pajėgas prasiėdė Ordino valdžios Prūsijoje silpnėjimas, o Lietuvos ir Lenkijos valstybės tapo Europos didžiosiomis valstybėmis.

Manoma, kad pusantros paros trukusiame mūšyje dalyvavo 25 000–85 000 žmonių, o žuvo – 15 000–50 000. Lietuvių lenkų pusėje dalyvavo samdytos totorių, moldavų, čekų pa-

jėgos. Kryžiuočius parėmė riteriai iš įvairių Vakarų Europos šalių: anglai, prancūzai, vengrai, austrai, bavarai, tiuringiečiai, čekai, liuksemburgiečiai, flamandai, olandai.

Tiesioginė konflikto priežastis buvo nuo 1409 metų Vokiečių Ordino ir Lenkijos ginčijamos Pomerelijos ir Žemaitijos priklausomybės klausimas.

Nors lietuvių–lenkų jungtinė kariuomenė turėjo daugiau karių (50 000) 32 000 kryžiuočių savo ginkluote ir šarvais buvo pranašesni. Kryžiuočiai turėjo apie 100 patrankų, lietuviai ir lenkai – 17.

Po Žalgirio mūšio Lenkijos ir Lietuvos kariuomenė užėmė daugelį Prūsijos pilių, po dviejų mėnesių apgulties nepavykus paimti Marienburgo pilį, teko atsitraukti. Netrukus buvo prarastos ir iki tol užimtos pilys. 1411 m. vasario 1 d. tarp konflikto dalyvių buvo pasirašyta Torunės taika, pagal kurią Žemaitija iki gyvos galvos atiduota Vytautui, Lenkijai atiteko Dobrynė, Kryžiuočių ordinas Lenkijai ir Lietuvai sumokėjo šešių milijonų grašių išmoką.

Populiariosios istorijos formatu sukurtas filmas neigia klaidingus mitus apie Žalgirio mūšio eigą, karaliaus Jogailos ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto karo su Vokiečių ordinu strategiją, saulės įtaką mūšio eigai, kariuomenės sudėtį. Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenės atitraukimo manevrą, Vytauto įtaką mūšio eigai, viduramžių lietuvių kario ginkluote, kautynių vietą ir kitus. Visi filmo faktai yra istoriškai pagrįsti. Jame matome pokalbį ne tik su prof. habil. dr. Sven Ekdahl, bet ir su kitais garsiais istorikais profesoriais Krzysztof Ozog (Lenkija), Aleksu Luchtanu, Alfredu Bumblausku, Rimvydu Petrausku ir scenarijaus bendraautoriumi dr. Valdu Rakučiu. Prodiuseriai – Stasys Baltakis ir Martynas Mickėnas. Mūšių scenas filmavo operatorius Rolandas Leonavičius. Jas vaidina Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai.

BLM moksleivis Kristijonas Shilas BLM draugams papasakojo apie įspūdžius iš Lietuvos, kai jam teko paspausti ranką Vytautui Didžiajam (Lietuvos kariuomenės Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas majoras Donatas Mazurkevičius) ir pasimatuoti kario aprangą Valdovų rūmų kieme Vilniuje.

Dalios Shilas nuotr.

Parama pagelbės vaikams Lietuvoje

Dalia Shilas apsilankymo Lietuvoje metu, BLM mokytojos Natalijos Tribulauskienės ir mokinės Jaycie Zinsner atvirutes įteikė „Gelbėkite vaikus. Lietuva“ organizacijos kolektyvui Vilniuje. Iš kairės: „Gelbėkite vaikus. Lietuva“ projektų koordinatore Živilė Gribauskaitė, BLM mokytoja ir Ryšių su visuomene vadovė Dalia Shilas ir „Gelbėkite vaikus. Lietuva“ generalinė direktorė Rasa Dičpetrienė.

Neapsiribodami vien dvejomis filmo „1410. Žinomas nežinomas Žalgiris“ peržiūromis, mokytojos Natalijos Tribulauskienės iniciatyva Bostono lituanistinėje mokykloje surengėme mokinių Velykinių darbėlių mugę. Iš viso per du mėnesius „Gelbėkite vaikus. Lietuva“ organizacijai surinkome 1 500 dolerių. Natalija Tribulauskienė ir mano mokinė devintokė Jaycie Zinsner sukūrė atvirutes, kurias įteikiau šios organizacijos kolektyvui susitikimo Vilniuje metu.

Visuomeninės organizacijos vadovė Rasa Dičpetrienė negalėjo atsistebėti tokia netikėta parama iš taip toli. „Pirmiausia milžiniškas ačiū ir vaikams, ir bendruomenei, visiems, kurie prisidėjo prie šios gražios akcijos. Mums yra gyvybiškai svarbu sulaukti finansinės pagalbos ypač iš lietuvių, kurie gyvena ne Lietuvoje. Labai svarbu ir tai, kad mūsų darbas rūpi lietuviams, gyvenantiems toli, už jūrų marių. Tai mums yra ir įvertinimas, ir palaikymas – moralinis, emocinis, ir aišku, finansinis. Mums labai trūksta tiek lėšų, tiek rankų suteikti pagalbą vaikams Lietuvoje. Mes tiesiog jau nebesugebame aprėpti, kiek daug pagalbos reikia mūsų Lietuvos vaikams, nežiūrint to, kad esame maža šalis su mažai gyventojų. Didžiulis ačiū už kiekvieną centą, dolerį. Suprantame, kad tai nėra lengva ir paprasta ir kad vaikai turėjo įdėti daug pastangų ir darbo. Už kiekvieną darbėlį ir turbūt nemiegotą valandą – milžiniškas ačiū. Jūsų paaukotus pinigus skirsime šeimai, gyvenančiai Pasvalio rajone – mergaitė viena augina savo brolius ir seseris. Mes remontuosim jų namus. Ačiū už jūsų dosnumą.“

Dalios Shilas info ir nuotr.

Stanfordo universitete – lietuviška muzika pianolai

Darius Kučinskas

Balandžio 17–18 dienomis Stanfordo universitete vyko tarptautinis mokslo simpoziumas, skirtas pianolos muzikai. Pianola – tai mechaninis, savaime grojantis pianinas. Simpoziume pranešimą apie lietuvišką muziką pianolai skaitė ir svečias iš Lietuvos – Kauno technologijos universiteto profesorius dr. Darius Kučinskas.

Savo paskaitoje dr. Kučinskas nagrinėjo lietuviškus pianolų muzikos ritinėlius iš Amerikos ir Lietuvos archyvų, aptarė savo tyrinėjimų rezultatus. Dr. Kučinskas yra plačiai susipažinęs su lietuviškos pianolų muzikos ritinėliais: 2006 m. ir 2012 m. jis lankėsi Čikagoje ir tyrinėjo juos J. Žilėvičiaus ir J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyve bei Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. 2012 m. jis lankėsi Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) Putname, kur taip pat rado lietuviškos muzikos pianolai ritinėlių. Apie šią muziką dr. Kučinskas yra parašęs kelias knygas. 2010 m. pasirodė jo sudarytas katalogas „Lietuviška muzika pianolai“ kartu su kompaktine plokštele. 2013 m. dr. Kučinskas kartu su dr. Rimantu Astrausku paruošė antologiją „Lietuviška muzika pianolai“. O 2014 m. pasirodė dr. Kučinsko sudarytas katalogas, pavadintas „Lietuviška muzika pianolai“, prie jo pridėtos 7 kompaktinės plokštelės.

Dr. Kučinsko pianolų ritinėlių tyrinėjimai turėtų būti labai įdomūs Amerikos lietuviams. Daugelis ritinėlių daryti 1916–1934 m. laikotarpiu. Jie atskleidžia tuometinį Amerikos lietuvių muzikinį gyvenimą. Dr. Kučinskas yra atradęs apie 350 lietuviškos pianolų muzikos ritinėlių. Juose skamba per 400 lietuviškų dainų ir šokių melodijos, tarp jų kompozitorių Vincento Nickaus, Jono Žemaičio ir Miko Petrausko kūrinių. Dabartinė technologija leidžia pianolų muziką suskaitmeninti ir įrašyti į kompaktines plokšteles. Tuo būdu populiari XX a. pradžios muzika dabar lengviau prieinama.

2014 m. balandžio mėn. dr. Kučinskas skaitė paskaitą tema „Lietuviškos muzikos istorija perforuoto popieriaus ritinėliuose (lietuviška muzika pianolai)“ tarptautinėje konferencijoje „Menas istorijoje, istorija mene“, vykusioje Vilniuje. Šįmet savo žiniomis apie lietuvišką pianolų muziką jis dalinosi su mokslininkais iš įvairių pasaulio šalių, įskaitant Australiją ir Angliją.

Parengė Rimas Černius

SKAUTYBĖS KELIAS

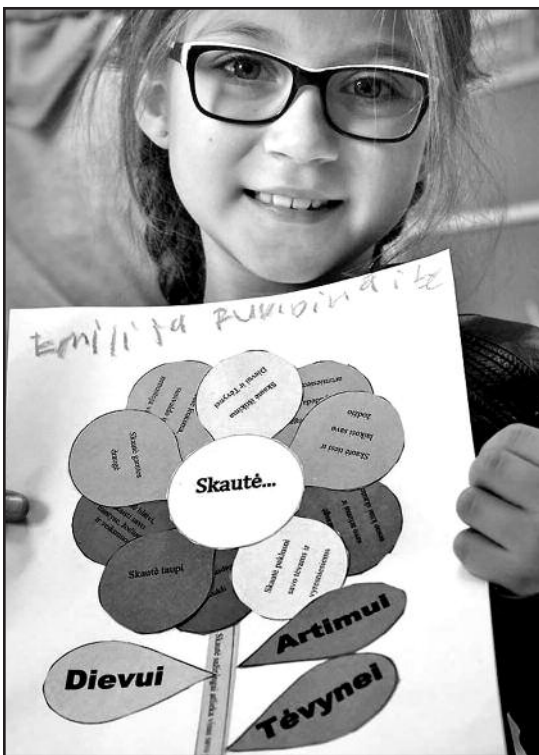
Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Sveikiname „Nerijos“
tunto tuntininkę
j.v.s. fil. **Taiyda Chiapetta**,
kuriai šiais metais buvo
įteikta JAV LB Švietimo
tarybos
„Gintarinio obuoliuko“
premija.

„Vėtros“ būrelis tuntu padeda ruošiant darbelius kalėdinei ir Kaziuko mugėms. Nuo spalio iki kovo jos dirba kaip nykštukai. Po visų darbų malonu pabendrauti. Ačiū sesėms!

„Ventės“ laivo ūdrysės mokėsi įstatus naudojant pavasario gėlytės temą. Po to tvarkė Pasaulio lietuvių centro aplinką. Labai pavyzdingos – Valio!

j.v.s.fil. Taiydos Chiapettos nuotraukos

Tunto iškyla Big Run Wolf Ranch. Sesės aplankė šią įdomią prieglaudą, kurioje gyvena vilkai, meška, tigras, arkliai ir kiti gyvūnai. Norėdamos prisidėti prie prieglaudos išlaikymo, sesės nuvežė nemažai reikalingų dovanų.

Indianapolio „Galvės ežero“ laivas (iš kairės): sk. Petras Simonaitis, j.sk. Arija Simonaitytė, j.j. Samantha Spellacy ir j.j. kand. Ana Spellacy. Jiems vadovauja j.ps. Alytė Simonaitienė ir g.v.v. Alma Spellacy.

KVIETIMAS!

„Aušros Vartų/Kernavės“ tunto sesės, tėveliai, seneliai, rėmėjai yra kviečiami į pavasarinę tunto sueigą, kuri vyks šį **šeštadienį, balandžio 24 d., Lietuvių Fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Tunto sueiga prasidės 2 val. p. p.**

*Kviečiame seses ir brolius dalyvauti pasipuošus
išieginėmis uniformomis!*

ČIKAGOS TUNTŲ VASAROS STOVYKLA

Čikagos lietuvių skautų tuntų vasaros stovykla Rako miškuose, Custer miestelyje, Michigano valstijoje, vyks **liepos 11–25 dienomis**. Registracija netrukus. Daugiau informacijos bus paskelbta „Skautybės kelio“ skyriuje. Taip pat nedelskite užsiregistruoti į Gintaro Ažuolo mokyklą. Ji Rako miškuose vyks nuo **liepos 26 iki rugpjūčio 1 d.**

Atvykite ir pasidžiaukite Rako mišku!

VARDANTOS LIETUVOS

Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI)

Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ nariai po šv. Mišių.

Irenos Šalaviejenės nuotraukos

Jūrų šaulių kuopa „Baltija“ turi naują kapelioną

IRENA ŠALAVIEJENĖ

Balandžio 12 d. po šv. Mišių Jaunimo centro koplytėlėje įvyko jūrų šaulių kuopos „Baltija“ metinis ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Jis prasidėjo vėliavos įnešimu, po to kun. Antanas Gražulis, SJ pakvietė sukalbėti maldele. Kuopos nariai grįžtančiam į Lietuvą kun. Gražuliui, SJ įteikė atminimo dovanėlę, padėkojo už bendradarbiavimą.

Apdovanojimais už veiklą yra įvertinti šie Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ nariai:

Julius Butkus:

- I laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklas „Už nuopelnus šaulių sąjungai“ (#16)
- Vardinis medalis Putviui atminti.
- Laisvės ir kovų kryžiaus ženklas „Skydas ir kalavijas“
- Kryžiaus ordinas.

Rimantas Šalaviejus:

- Laisvės ir kovų kryžiaus ženklas „Skydas ir kalavijas“

Ernestas Lukoševičius:

- Vardinis medalis Putviui atminti.
- Laisvės ir kovų kryžiaus ženklas „Skydas ir kalavijas“

Irena Šalaviejenė:

- Šaulių žvaigždės medalis

Pažymėjimais-padėkomis apdovanoti „Baltijos kelio“ (1989.08.23) dalyviai: **Nijolė Curcio, Laima Ringaitienė, Onutė-Meilutė Šaltmerienė, Vytautas Šriubėnas, Ernestas Lukoševičius**

Kuopos narių prašymu, prelatas E. J. Putrimas paskyrė kun. Gediminą Keršį šios kuopos kapelionu. Prelatas rašė: „Dievas telaimina kun. Gedimino Keršio kapelionystės pareigas, jam padedant kuopai įgyvendinti bendrus tikslus Tėvynės labui bei kuopos sūkį – „Mes Dievui, Tėvynei, artimui ir jūrai“. Naujasis kapelionas perėmė pareigas, pasveikino kuopos narius, padėkojo už pakvietimą ir sukalbėjo malda.

Vienbalsiai išrinktas susirinkimui pirmininkauti Vytautas Vaišys perskaitė susirinkimo dienotvarkę. Žodis buvo suteiktas kuopos vadui Rimantui Šalaviejui. Jis pasveikino visus, pasidžiaugė, kad susirinkime dalyvauja ne tik kuopos nariai, bet svečiai. Vadas paminėjo svarbesnius renginius, įvykusius per praėjusį laikotarpį. Pagarsino šaulius, kuriems buvo įteikti apdovanojimai.

Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) vadas Julius R. Butkus įteikė apdovanojimą – Šaulių žvaigždės medalį – Vytautui Vaišiui. Kuopos vadas Rimantas Šalaviejus už nuopelnus Lietuvos šaulių sąjungos labui ir savo dalinio gerovei, visuotinio-metinio kuopos narių susirinkimo metu jam suteiktas Garbės šaulio vardas.

Kuopos išdininkė Angelė Laipšienė pateikė fi-

BALTIJOS KELIUI

*Mes milijonai susikibę Baltijos kely,
Pasauliui pranešėm, kad norim būt laisvi,
Kad norime lietuviškai kalbėt,
Kad savo žemėje gyventi, kurti ir mylėt.*

*Taiki grandinė sielų ir širdžių
Nusitęsė per žemę broliškų tautų,
Sukibom rankom lyg viena šeima,
Lietuviai, latviai, estai su daina.*

*Laisvi mes būsim tik tada,
Kai drąsiai stovime į kovą už save,
Už savo šeimą, tautą ir Tėvynę,
Už savo kalbą, raštą ir gimtinę.*

*Tiesa ir teisingumas tik tada triumfuos,
Kai mes kovosim, krisim, kelsimės be paliavos.*

Vytautas Šriubėnas

LŠSI Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ narys

nansinę ataskaitą. Praėjusio laikotarpio renginius išsamiai apžvelgė kuopos sekretorė Irena Šalaviejenė. Salėje buvo surengta parodėlė: nuotraukos, renginių aprašymai, straipsniai spaudoje. Paskelbti ir numatomi renginiai.

Išrinktus rinkimų komisijos pirmininkę (Regina Butkus) ir du narius, vyko kuopos vado rinkimai. Juo

Kun. Antano Gražulio darbas su kuopa tęs kun. Gediminas Keršys

vienbalsiai išrinktas Rimantas Šalaviejus. Moterų Tarybos pirmininke išrinkta Regina Butkus.

Sugiedojus Tautinę giesmę visi vaišinosi gardžiais lietuviškais patiekalais. Iki susitikimo kitame renginyje-žygyje, skirtame Partizanų dienai paminėti, kuris numatomas gegužės 17 d., sekmadienį.

Julius Butkus (d.) už ypatingus nuopelnus Šaulių sąjungai ir Lietuvai Vytautui Vaišiui įteikia Šaulių žvaigždės medalį.

Kuopos vadui Rimantui Šalaviejui (k.) įteikiamas Garbės šaulio pažymėjimas ir ženklas.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Saugos asmenis, pranešusius apie korupciją

Vilnius (BNS) – Seimas pritarė įstatymų pataisų paketui, kuris apie pareigūnų ar tarnautojų korupciją, kitokius nusizengimus pranešusiems asmenims užtikrintų konfidencialumą.

Pataisas, kurioms po pateikimo pritarė 68 parlamentarai ir vienas susilaikė, toliau svarstys Seimo komitetai.

Siūlomos pataisos įpareigotų institucijas, gavusias pranešimą apie viešojo sektoriaus darbuotojų korupcinius nusizengimus, užtikrinti pranešėjo asmens duomenų apsaugą.

Pataisos taip pat numato, kaip tai

užtikrinti ir administracinės bylos ar administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo proceso metu. Apie korupciją pranešę liudytojai būtų apklaunami kitiems proceso dalyviams nedalyvaujant, liudytojų parodymai būtų fiksuojami apklausos protokole arba darant garso ir vaizdo įrašą sudarius akustines ir vaizdines kliūtis nustatyti apklausiamojo asmens tapatybę.

Teisingumo ministerijos parengtoms pataisoms pritarusi Vyriausybė tikisi, kad jos turės teigiamos įtakos kovai su korupcija.

Seimas sudarė komisiją, besirūpinančią ir išseivija

Vilnius (ELTA) – Seimas sudarė Migracijos komisiją. Joje dirbs 9 įvairioms frakcijoms atstovaujantys parlamentarai: Linas Balsys, Arūnas Dūdėnas, Vytautas Juozapaitis, Kęstutis Masiulis, Bronius Pauža, Gintaras Tamošiūnas, Dalia Teišerskytė, Valdas Vasiliauskas ir Mečislovas Zasčiurinskas.

Balandžio 14 d. Seimas įsteigė naują Migracijos komisiją. Ši komisija turės kartu su Seimo komitetais nagrinėti klausimus dėl migracijos procesų valdymo, rengti ir svarstyti įstatymų ir kitų teisės aktų projektus bei pasiūlymus komisijos kompetencijai priklausančiais klausimais, svarstyti ir teikti Seimui migracijos povei-

kio valstybės socialinei ir ūkio raidai vertinimą.

Komisija analizuos tarptautinės teisės, užsienio valstybių nacionalinės teisės aktus ir patirtį, susijusią su migracijos srautų mažinimu. Atliekant parlamentinę kontrolę nauja komisija išklauskys atsakingų valstybės institucijų ir visuomeninių organizacijų informaciją, kaip vykdomi įstatymai ir kiti Seimo priimti teisės aktai, susiję su komisijos kompetencijai priklausančiais klausimais.

Seimas įtvirtino, kad Migracijos komisija savo darbe palaikys glaudžius ryšius su Pasaulio Lietuvių Bendruomene ir kitomis užsienio lietuvių organizacijomis.

Didės minimalus darbo atlyginimas?

Vilnius (ELTA) – Trišalė taryba pritaria minimalios mėnesinės algos (MMA) didinimui nuo šių metų liepos 1 d. iki 325 eurų. Verslo darbdavių konfederacija taip pat pažadėjo, kad pasitrauks iš tolesnių diskusijų dėl MMA didinimo, jeigu ateityje šis dydis nebus siejamas su ekonominiais rodikliais.

Verslo darbdavių konfederacijos vadovo Dano Arlausko teigimu, Vyriausybė, pareiškus, kad MMA didinimui jau numatytos lėšos šių metų biudžete, visiškai neatsižvelgė į smul-

kiųjų ir vidutinių verslininkų interesus.

Pasak D. Arlausko, MMA keitimas turėtų būti svarstomas kartą per metus, ir šis dydis būtų siejamas su vartojimo prekių kainų indeksu bei darbo našumu. Šiems pasiūlymams Trišalėje taryboje taip pat pritarė.

Premjeras Algirdas Butkevičius pranešė, kad dar vienas MMA didinimas – iki 350 eurų – įmanomas 2016 m. sausį. Latvijoje MMA šiuo metu siekia 360 eurų, Estijoje – 390 eurų.

Didžiausios šiais metais karinės pratybos

Vilnius (ELTA) – Balandžio 23-ąją Lietuvoje prasidės didžiausios šių metų nacionalinės karinės pratybos „Žaibo kirtis 2015“. Jose treniruosis per 3 tūkst. karių, pareigūnų ir tarnautojų iš visų Lietuvos kariuomenės pajėgų ir valdybų, Krašto apsaugos, Vidaus reikalų, Sveikatos apsaugos ministerijų, savivaldybių ir Šaulių sąjungos.

Per pirmąjį pratybų „Žaibo kirtis“ etapą, pirmą kartą nuo Nepriklausomybės atkūrimo, bus surengta dalinės mobilizacijos treniruotė. Jos metu iš keturių šalies regionų – Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Marijampolės – duomenų patikslinimui ir sveikatos būklės įvertinimui bus pašaukta tūkstantis parengtojo rezervo karių.

Gegužės 4-10 dienomis Klaipėdos, Kauno, Kaišiadorių ir Švenčionių rajonuose vyks antrasis pratybų etapas – lauko taktinės pratybos. Jų metu bus tikrinama kibernetinio saugumo sistema, imituojamos įvairios ekstremalios situacijos ir incidentai, pagal savo pobūdį neprilygstantys agresijos aktams. Į šiuos incidentus drauge su kitais pratybų dalyviais reaguos ka-

riuomenės greitojo reagavimo ir taikos meto užduočių operacinės pajėgos.

Trečiasis pratybų etapas vyks gegužės 13 d. Generolo Silvestro Žukausko poligone Pabradėje, gegužės 21 dieną – Gaižiūnų poligone Jonavos rajone. Jo metu pratybų dalyviai atliks kovinį šaudymą iš lengvųjų ginklų.

Pratybas organizuoja Lietuvos kariuomenės Jungtinis štabas.

Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Vytautas Žukas spaudos konferencijoje.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

Rusijos premjeras: blogiau nėra buvę

Dmitrijus Medvedevas

SCANPIX nuotr.

Maskva (Bernardinai.lt) – Rusijos premjeras Dmitrijus Medvedevas pareiškė, kad pirmą kartą Rusijos istorijoje ji susidūrė su tokiais rimtais iššūkiais vienu metu.

„Per visą XX amžiaus istoriją mūsų šalis pirmą kartą yra veikiamą tokių dviejų išorinių šokų: staigaus naftos kritimo ir precedento neturinčių sankcijų“, – sakė D. Medvedevas, skaitydamas metinį pranešimą parlamente.

Pasak D. Medvedevo, dėl Vakarų ekonominių sankcijų Rusija jau neteko apie 25 mlrd. dolerių, o šiais metais ta suma gali dar padvigubėti. „Praktiškai nėra nei vienos gamybos šakos, kuri nebūtų paliesta“.

Visgi Rusijos premjeras pabrėžė, kad „kad nepaisant nieko, valdžia savo socialinius išpareigojimus vykdo ir niekas negali net abejoti: kaip bebūtų sunku, algos bus išmokamos, o pensijos indeksuojamos“.

V. Putinas paminės armėnų genocido metines

Maskva (ELTA) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas Armėnijos prezidento Seržo Sargsiano kvietimu balandžio 24 d. lankysis Jerevane ir dalyvaus memorialiniuose renginiuose, skirtuose armėnų genocido Osmanų imperijoje 100-osioms metinėms.

Neatmetama, kad V. Putinas Jerevane susitiks su Prancūzijos presiden-

tu Francois Hollande, kuris taip pat ketina atvykti į Armėnijos sostinę.

Prieš Pirmąjį pasaulinį karą Osmanų imperijoje gyveno apie 2,5 milijono armėnų. 1915 metais deportacijos ir sisteminių žudynių aukomis tapo, įvairiais vertinimais, nuo 600 tūkstančių iki 1,5 milijono armėnų.

PSO padarė klaidų kovojant su Ebola

Ženeva (ELTA) – Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) pripažino padariusi didelių klaidų kovojant su Ebola. Kartu ji paskelbė, kad iš esmės gerins darbą reaguojant į tokias epidemijas.

„Mes keisime savo darbo metodus“, – išplatintame pareiškime teigia PSO vadovė Margaret Chan ir visa organizacijos vadovybė. PSO krizių valdymo komanda dėl katastrofos masto pradžioje esą nepajėgė tinkamai rea-

guoti į epidemiją. Trijose labiausiai epidemijos apimtose Vakarų Afrikos šalyse Gvinėjoje, Liberijoje ir Siera Leoneje, PSO duomenimis, Ebola nusinešė daugiau kaip 10 600 žmonių gyvybių.

Ebola priminė, kad pasaulis, įskaitant PSO, yra blogai pasirengęs dideliame ir ilgam ligos proveržiui, sakoma pareiškime. Kilus tokio masto epidemijai, dabartinių pajėgumų nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu esą nepakanka.

N. Savčenko motina prašo pagalbos

New Yorkas („Draugo“ info) – Rusijoje kalinamos Ukrainos karo lakūnės Nadeždos Savčenko motina pradėjo visuotinę kampaniją, siekdama paramos iš pasaulio vadovų, galinčių padėti išlaisvinti jos dukterį.

Marija Savčenko tvirtino, kad jos dukra yra politinė kalinė, kadangi Rusijos prokurorai nepristatė jokių įrodymų, liudijančių, kad N. Savčenko suteikė koordinatas vienam apšaudymui iš minosvaidžių Rytų Ukrainoje, per kurį žuvo du Rusijos žurnalistai.

N. Savčenko praėjusių metų vasarą pakliuvo į Donbaso separatistų nelaisvę ir buvo išgabenta į Rusiją, kur jai pareikšti kaltinimai dėl minėtos atakos. Moteris savo kaltę neigia.

Karo lakūnės motina pasaulinę paramos kampaniją pradėjo nuo Vokietijos. Joje moteris prašė pagalbos iš įstatymų leidėjų ir parašė laišką kancelerei Angela Merkel, ragindama padė-

ti sugrąžinti dukterį atgal į Ukrainą.

Be to, M. Savčenko susitiks su Jungtinių Tautų (JT) generalinio sekretoriaus pavaduotoju žmogaus teisių klausimais Ivanu Simonovičiumi. Motina tikino, kad kita jos stotelė bus Paryžius, o vėliau ir kitos Europos šalys.

„Esu nusivylusi motina, pasiruošusi apkelti Žemės rutulį, kad padaryčiau viską, kas yra įmanoma, jog mano žinutė būtų išgirsta. Kreipiuosi į visus tarptautinius lyderius padėti man sugrąžinti dukterį namo“, – kalbėjo 78-erių M. Savčenko.

Rusijos kalėjime laikoma karo lakūnė 93 dienas badavo.

Pastarosiomis dienomis pasirodė atviras N. Savčenko sesers pasakojimas esą Nadią separatistai paėmė į nelaisvę, o kiek vėliau jie pardavė karo lakūnę Kremlui už pinigų arba mainais į ginklus.

VERSLO NAUJIENOS

Ant prekystalių – žalingi kraštovaizdžiui augalai

Gausialapis lubinas.

Gamtininkai skambina pavojaus varpais – vieniems kovojant su invazinėmis augalų rūšimis, kiti jomis prekiauja. Lietuvos gamtos fondas primena, kad prekyba gyvybingomis invazinėmis rūšimis (t. y. augalais plintančiais už savo natūralaus arealo ribų. – Red.) yra draudžiama, nes taip keliama grėsmė jautrioms vietinių augalų rūšims.

Gamtosaugininkai teigia, kad jų pastangos pažaboti invazinių rūšių plitimą tėra sizifo darbas, kol šių augalų sėklos puikuojasi tikrose ir virtualiose prekybos tinklų lentynose, o apie jų grėsmę nenutuokiantys pirkėjai šiais invaziniais augalais puošia savo gėlynus. Iš pirmo žvilgsnio nekaltas gausialapio lubino „pabėgimas iš darželio“ yra didžiulė grėsmė jautrių vietinių augalų rūšių išlikimui.

Nors lubinas gražus augalas ir daug kam patinka, bet natūralioje gamtoje jis žalingas. „Gausialapis lubinas – vienas pavojingiausių Lietuvoje išplitusių invazinių augalų. Dėl gebėjimo kaupti azotą jis naudingas žemės ūkiui, tačiau natūraliose teritorijose patrešdamas natūralias pievas jas sunaikina, ilgainiui paverčia beverčiais dilgėlynais“, – augalo keliamas grėsmes aiškina Lietuvos gamtos fondo (LGF) gamtosaugos specialistas Danas Augutis, pridurdamas, kad kai kurių ekspertų vertinimu, lubino daroma žala biologinei įvairovei ko gero lenkia ir Sosnovskio barščio plančiacijas.

Nepaisant šio invazinio augalo keliamų grėsmių, Lietuvoje jo sėklų galima išsigyti. Kaip dekoratyvinis ir žemės ūkio tikslais auginamas augalas, puikuojasi kai kurių sėklomis prekiaujančių prekybos tinklų lentynose, informaciniuose bukletuose ir interneto parduotuvėse.

Gausialapiai lubinai – grėsmė saugomoms teritorijoms

Primenama, kad invazinių rūšių kontrolę ir naikinimą Lietuvoje nustato invazinių rūšių kontrolės ir naikinimo tvarkos aprašas, kuriuo numatoma, kad „gyvybingų invazinių rūšių įvežimas, perkėlimas, prekyba ar kitoks jų platinimas yra draudžiamas“. Tačiau, nors formalūs draudimai dėl invazinių augalų yra, realios bausmės tokie prekiautojai vargu ar galėtų sulaukti. Tačiau šiuo metu darbo grupė kaip tik rengia pataisų projektą, kuriame bus numatyta atsakomybė

ir už invazinių augalų platinimą. Visa tai gali užtrukti, nes Administracinių teisės pažeidimų kodekso pataisas turės svarstyti ir priimti Seimas.

Pasak gamtosaugininkų, šiuo metu agresyviausi invaziniai augalai yra trys – Sosnovskio barštis, uosialapis klevas ir gausialapis lubinas. „Susiklostė prieštaringa situacija, kai valstybė kartu su gamtosaugininkais deda milžiniškas pastangas, kad sustabdytų gausialapio lubino plitimą, o tuo metu prekybos tinklai parduodami sėklos prisideda prie invazinės rūšies platinimo. Neįsivaizduoju, kad koks prekybos centras prekiautų Sosnovskio barščio sėklomis. Nors abu augalai vienodai žalingi“, – sako D. Augutis.

Gamtininkai pabrėžia, kad visų pirma derėtų nepirkti ir nesėti jokių invazinių rūšių, nes vietinė gamta yra pakankamai turtinga ir galima surasti vietinių rūšių, kurios nekelia grėsmės. Vis dėlto žemvaldžiams savo laukuose pastebėjus nekontroliuojamą gausialapio lubinų plitimą, pakaks juos aktyviai šienauti. „Svarbiausia – lubinams neduoti išsigalėti ir barstyti sėklų. Maždaug ketverius metus aktyviai šienaujant lubinai toje vietoje neįsitvirtins. Su lubinu toks lėtas, bet patikimas būdas kovoti – porą kartų per metus nušienauti tas apleistas žemes. Norint greičiau – žydinčius augalus reikia iškasti ir palikti sudžiūti“, – sako D. Augutis. Tuo tarpu su uosialapiu klevu kovoti sudėtingiau ir jei tokių želdinių yra daug, gali prireikti specialistų konsultacijų.

Iš kur atkeliavo lubinai?

Gausialapis lubinas iš Šiaurės Amerikos į Lietuvą atvežtas XX a. pradžioje, sėtas miškuose ir pamiškėse žvėrių pašarui, dirvožemiui pagerinti, iš jo formuotos priešgaisrinės juostos. Šie augalai greitai plinta ir tankiai suželia, taip sunaikina buvusias augalų bendrijas, vietinę pievų ir laukymų augaliją, pakeičia kraštovaizdį.

Šiuo metu Europoje yra įvertinta tik 10 proc. invazinių rūšių daromos žalos, tačiau ir šie nuostoliai skaičiuojami 12 milijardų eurų. Europoje aptinkama apie 11 000 svetimžemių rūšių ir šis skaičius didėja itin sparčiai. Lietuvoje šiuo metu yra žinoma apie 40 invazinių rūšių (augalų ir gyvūnų) ir dar apie 60 – potencialiai invazinės, ateityje galinčios kelti rimtų ekologinių problemų.

LGF, MŪ inf.

Arabai perima Kanados grūdų prekybą

Saudo Arabijos valstybinė žemės ūkio investicijų bendrovė „The Saudi Agricultural & Livestock Investment Company“ (SALIC) nusprendė išsigyti kontrolinį Kanados grūdų prekybos kompanijos CWB akcijų paketą (50,1 proc.). Skelbiama sandorio kaina – 201 mln. JAV dolerių. Likusią akcijų dalį arabai nupirks iš Kanados ūkininkų per 7 metus.

Viena iš įmonės pardavimo priežasčių nurodoma tai, kad 2012 m. Kanados vyriausybės sprendimu grūdų prekybos kompanijos CWB neteko monopolio Vakarų Kanadoje.

Saudo Arabija siekia iki 2016 visiškai atsisakyti kviečių auginimo, tau pydama senkančius vandens išteklius. Nuo 2008 m. Saudo Arabija ir kitos Persijos įlankos šalys aktyviai investuoja į užsienio žemės ūkio įmones, atsisakydamos vidaus žemės ūkio. Jos planuoja patenkinti nuo 80 iki 90 proc. žemės ūkio produkcijos poreikio plėtodamos importą.

Saudo Arabija 2013–2014 prekybos metais importavo 3,43 mln. tonų kviečių ir 9 mln. tonų miežių. JAV Žemės ūkio departamentas prognozuoja, kad 2014–2015 m. Saudo Arabijos kviečių importo apimtys gali perkopti 3,5 mln. tonų.

Grūdų prekybos kompanijos pardavimo faktas sukėlė Kanadoje kritikos bangą.

MŪ inf.

Kuo stebins Lietuva „Expo“ parodoje

Iki pasaulinės „Expo“ parodos Milane Italijoje vos savaitė. Šiomet parodos tema – „Pamaitinti planetą. Gyvybės energija“ skirta maistui bei žemės ūkiui. Lietuva žada sudominti pirmiausia, tais produktais, kurie yra Europos Komisijos Saugomų produktų sąrašė: žemaitišku kastiniu, „Stakliškių“ midumi, varškės sūriu, skilandžiu, „Daujėnų“ namine duona, taip pat ES tradicinio gaminio ženklų padabintu skilandžiu.

„Vešim ‘Daujėnų’ naminę duoną... Ji ženklinama europiniu ženklu – pagal kilmę. Vienintelė, pernai pripažinta kaip Europos paveldo, su geografinė nuoroda. Tai vienintelė tokia duona Lietuvoje. Ši duona kepama pagal senas tradicijas: rauginama medienos kubiluose, atpjovus kvepia ši duona, manau, kad italams patiks“, – sakė bendrovės atstovė.

„Stebinsiu skilandžiais, – sakė ekologinio ūkio savininkė. – Skilandis brandintas, pagal pačią seniausią Lietuvoje technologiją padarytas. Taip močiūčių močiūtės darydavo.“

Į Milaną keliaus ūkininkų išauginti saulėgražų, pupuolių daigeliai, tautinio paveldo valgiai, stambiu maisto įmonių gaminiai.

Bus pristatyta pieno, mėsos, konditerijos ir gėrimų pramonė. Šioms šakoms planuojamos verslo misijos, paskatinančios eksportą.

Paroda tęsis 184 dienas. Liepos 15-oji bus Lietuvos nacionalinė diena.

Numatoma, kad per pusmetį „Expo“ Milane aplankys 30 milijonų žmonių. Tikimasi, kad ne mažiau kaip milijonas užsuks ir į Lietuvos paviljoną.

Salomėja Pranaitienė, LRT TV

Tikimasi pasipelnyti iš vestuvių

Vis daugiau jaunavedžių sulaukiantys Druskininkai ir Palanga tikisi, kad jų padaugės. Santuokų registracijos tvarką pakeisiančios Civilinio kodekso pataisos leistų labiau papildyti savivaldybių biudžetą. Neabejojama, kad išvažiuojamųjų santuokų dar padaugės leidus santuokas registruoti neatsižvelgiant į jaunavedžių ar jų tėvų gyvenamąją vietą. Jei Seime tokia idėja nesulauks pasipriešinimo, nesvarbu, kur gyvena, Lietuvos gyventojai bet kurioje šalies vietovėje galės tuoktis jau šią vasarą.

Už santuokų registraciją gaunamos pajamos ėmė didėti po 2009 metų, kai santuokas buvo leista registruoti ne tik civilinės metrikacijos skyriuose, bet ir vaizdingose vietose ar kitose patalpose.

Pernai Palangoje sutuokta 260 porų, Druskininkuose 197 poros. BNS

ausra.pl nuotr.

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 m. balandžio 22 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,93 EUR
1 AUD (Australijos doleris) – 0,72 EUR
1 CAD (Kanados doleris) – 0,76 EUR
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,39 EUR
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,72 EUR

JAV LB TARYBOS RINKIMAI GEGUŽĖS 1-15 D. KIEKVIENAS BALSAS SVARBUS!

BALSUOK

Š. m. gegužės 1–15 d. vyks rinkimai į JAV LB Tarybą. Tęsiame balandžio 16 d. laidoje pradėtą supažindinimą su kandidatų sąrašu. Visą informaciją apie rinkimų sąlygas ir eigą rasite JAV LB Tarybos rinkimų svetainėje: www.rinkimai2015.us/vote.

Connecticut apygarda

Rasa Dooling

Profesija: Klientų aptarnavimo skyriaus vadovė

Apylinkė: Waterbury apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Connecticut apygarda

Amžius: 47 m.

Apie kandidatę:

Penkerius metus Waterbury apylinkės išdininkė, prisidedanti prie visų organizuojamų renginių paruošimo, taip pat aktyviai dalyvaujanti visuose Connecticut lietuvių susiėjimuose.

Dešimt metų dirba Ion Bank klientų aptarnavimo skyriaus vadove, apmoko naujus darbuotojus ir ruošia juos kasininkų darbui. Mėgsta bendrauti su žmonėmis.

Dijana Norkienė

Profesija: Biologė

Apylinkė: Hartford pylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Connecticut apygarda

Amžius: 60 m.

Apie kandidatę:

5 metus buvo Rytinio Connecticut apylinkės pirmininkė. Šiuo metu yra Hartfordo apylinkės ir Connecticuto apygardos pirmininkė. Taip pat dainuoja chore.

Vilniaus universitete yra įgijusi biologės specialybę, šiuo metu dirba New York City University, Brooklyn College laboratorijos koordinatorė (BS, MS).

Didžiausias tikslas – burti žmones, išlaikyti lietuviškumą, tradicijas bei kitas vertybes.

Neringa Pangonytė

Profesija: Juridinė padėjėja

Apylinkė: New Haven apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Connecticut apygarda

Amžius: 35 m.

Apie kandidatę:

Eina New Haven apylinkės sekretorės pareigas. 2013–2014 m. vadovavo Vaivos Vėbraitės mokyklai Hartforde. Šiuo metu dirba juridine padėjėja New Haven mieste.

Nori prisidėti prie JAV LB veiklos, tuo pačiu plėsti lietuvių veiklą, supažindinti aplinkinius su lietuvių istorija, išlaikyti kalbą, papročius.

Agnė Siaurusevičiūtė

Profesija: Medicinos sesuo

Apylinkė: Waterbury apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Connecticut apygarda

Amžius: 29 m.

Apie kandidatę:

Dalyvauja Connecticut lietuvių krepšinio turnyruose, Kūčių šventėse ir kituose renginiuose. Prisideda prie renginių ruošdama svečiams maistą.

Yra įgijusi medicinos seselės specialybę, šiuo metu dirba reabilitacijos centre. Be galo myli savo profesiją ir džiaugiasi atradusi savo pašaukimą. Šiuo metu siekia įgyti bakalauro laipsnį.

Būdamą Lietuvos piliete, jaučia pareigą prisidėti prie Amerikos Lietuvių Bendruomenės veiklos ir mano, jog galėtų būti naudinga.

Giedrė Stankūnienė

Profesija: Bibliotekininkė

Apylinkė: New Haven apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Connecticut apygarda

Amžius: 72 m.

Apie kandidatę:

JAB LB Tarybos narė jau 15 metų.

Tris kadencijas PLB Tarybos narė, dalyvauja PLB Tarybos suvažiavimuose Vilniuje. Per paskutinį PLB Tarybos suvažiavimą buvo no-

minacijų komisijos pirmininkė. 2009 m. iki 2013 m. dirbo JAV LB Seimo ir PLB komisijoje, dvi kadencijas ėjo Bridgeport, CT apylinkės valdybos vicepirmininkės pareigas.

Yra įgijusi bakalauro laipsnį (iš zoologijos) bei magistro laipsnį (bibliotekininkės specialybę). Dirbo bibliotekininke Rockefeller University, NY bei Greenwich, CT, taip pat Educational Reference Library – Town of Greenwich mokytojų kvalifikacijos kėlimo centrinėje bibliotekoje. Dėstė Glenville Middle School ir Central Middle School (media specialist). 9 metus dirbo bibliotekininke Convent of the Sacred Heart (K-12) – privačioje mergaičių mokykloje.

Ilgametė Lietuvių skautų sąjungos narė, N.Y. Neringos tunto tuntininkė, Atlanto rajono stovyklų viršininkė, A.P.P.L.E (American Professional Partnership for Lithuanian Education) tarybos narė. Septyniolika vasarų (nuo 1992 m.) dalyvavo A.P.P.L.E. kursuose įvairiuose Lietuvos miestuose ir buvo programos vedėja.

Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Dr. Edvardas Bubnys

Profesija: Finansų, buhalterijos ir ekonomikos Ph.D. mokytojas, mokesčių pildymo/buhalterijos įmonės savininkas

Apylinkė: Boston apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 63 m.

Apie kandidatę:

JAV LB Kontrolės komisijos pirmininkas LB XX Tarybos antroje ir trečiojoje sesijose bei XXI Tarybos pirmojoje sesijoje. Kasmet mūsų komisija nagrinėja apie 25 LB organizacijų finansines ataskaitas ir apyskaitas ir paruošia metinį trisdešimties lapų revizijos aktą. Tuo pačiu esu ėjęs LB Finansų komiteto pirmininko pareigas. Ten dirbdamas su kolegomis paruošdavau įvairius nutarimus LB sesijoms. Nuo 2007 m. aš esu LB Bostono apylinkės išdininkas. Daugiau nei dešimt metų esu Lietuvių federalinės kredito unijos „Taupa“ Bostone direktorių valdybos narys ir penkerius metus einu sekretoriaus pareigas.

Baigęs ekonomikos Ph. D. mokslus Iliinojaus universitete Champaign-Urbanoje 1978 metais su finansų ir buhalterijos podaktarinių mokslų patobulinimu 1984–1985 metais, aš dėsciau ekonomikos, finansų ir buhalterijos mokslus įvairiuose universitetuose JAV iki 2005 m., įskaitant universitetus Vilniuje ir Kaune 1990–1991 mokslo metais. Nuo 2005 m. dirbu savo sukurtoje JAV mokesčių pildymo firmoje „EBDOC Tax & Bookkeeping Services“.

Man yra smagu dirbti su lietuviais. Tarp jų yra nuostabių žmonių, kurie dosniai aukoja savo laiką ir pastangas lietuvių veiklai Amerikoje plėtoti.

Tomas Girnius

Profesija: Matematikas

Apylinkė: Boston apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 57 m.

Apie kandidatę:

Nuo 2012 metų JAV LB Tarybos narys. Dalyvauju visose kadencijos sesijose, įstatų ir religinių reikalų narys, taip pat Garbės teismo narys. Nuo 2013 metų Šiaurės Amerikos ateitininkų Tarybos pirmininkas bei Ateitininkų federacijos tarybos narys.

Esu matematikas (A.B., 1980, Harvard University Ph.D., 1986, California Institute of Technology). Dvyliketus metus dirbu „AIR Worldwide“ kompanijoje, kurioje modeliuoju natūralias gamtos ir dirbtinai iššauktas katastrofas. Anksčiau esu dirbęs finansų bei gybybos srityse, taip pat – astrofizikos tyrimų centre. Trejus metus gyvenau ir dirbau Lietuvoje: Vytauto Didžiojo universitete dėstytoju, vėliau – Lietuvos Respublikos Seime vertėju.

Per praėjusią kadenciją sąžiningai vykdžiau JAV LB Tarybos nario įsipareigojimus, tai ketinu daryti ir toliau.

Rima Girniuvienė

Profesija: Sveikatos priežiūros analitikė

Apylinkė: Boston apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 57 m.

Apie kandidatę:

Apie 10 metų JAV LB Bostono apylinkės pirmininkė bei JAV LB Tarybos narė. Trejus metus JAV LB Tarybos Prezidiumo narė, sveikatos priežiūros analitikė – 18,5 metų, Tufts Health Plan – 18 metų, MA Valstija, EOHHS – beveik pusę metų. Kandidatuoju, nes mėgstu dirbti JAV LB ir Lietuvos labui.

Algimantas Gustaitis

Profesija: Pensininkas

Apylinkė: Cape Cod apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 77 m.

Apie kandidatę:

Įgijęs bakalauro diplomą aeronautikos inžinerijos srityje ir Magistro diplomą valdymo srityje. Tarnavau Amerikos kariuomenėje, buvau karininkas ir specializavausi raketų srityje. Po karinės tarnybos visą laiką dirbau erdvės ir karo aviacijos bendrovėse, pradžioje inžinieriumi, o vėliau – finansų ir biudžeto kontrolės vadovu.

Amerikos Lietuvių Bendruomenėje esu Naujosios Anglijos apygardos ir Cape Cod apylinkės išdininkas bei dabartinėje Krašto valdyboje vicepirmininkas finansų reikalams.

Esu vedęs, turiu sūnų ir dukterį.

Inga Puodžiukynienė

Profesija: Mokytoja

Apylinkė: Nantucket apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 48 m.

Apie kandidatę:

Mano iniciatyva buvo įkurta Nantucket salos Lietuvos Bendruomenė ir Nantucket salos lietuviška šeštadienišė mokyklėlė. Nuo 2014 m. balandžio mėnesio esu išrinkta JAV LB Nantucket apylinkės pirmininke.

Baigiau fizikos-astronomijos studijas Vilniaus pedagoginiame universitete. Dirbu fizikos-astronomijos mokytoja ir direktoriaus pavaduotoja užklasiniams reikalams.

Kandidatuoju į Krašto valdybą, nes manau, kad mano patriotizmas ir išsilavinimas padėtų lietuviškojo švietimo srityje. Noriu daugiau prisidėti perduodant jaunajai kartai Lietuvos tautos tradicijas, meilę Lietuvos kraštui, istorijai ir mūsų gimtajai kalbai.

Dalia Shilas

Profesija: Žurnalistė, fotografė

Apylinkė: Boston apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 49 m.

Apie kandidatę:

Nuo 1991 metų JAV fotografuoju ir rašau spaudai apie Bendruomenės ir Bostono liuanistinės mokyklos (BLM) renginius, veiklą, žmones. Prisidedu prie labdaringos veiklos. Viena iš Šv. Petro bažnyčios labdaros vakaro lietuvių klube „Ballroom Gala 2010“ organizatorių ir šokėjų. Taip pat BLM labdaros koncerto „Lietuviškos Kalėdos“ Šv. Petro bažnyčioje viena iš organizatorių ir šokėjų. Renginių dėka bažnyčia gavo 1 000 dol., mokykla 1 300 dol. ir 1 000 dol. iš Kazickų šeimos Fondo.

Organizavau filmo „1410. Žinomas nežinomas Žalgiris“ peržiūrą Bostone. Taip prisidedame prie Lietuvos organizacijos „Gelbėkime vaikus. Lietuva“ aukų rinkimo vajeaus.

Organizavau dvi knygų paramos iš Lietuvos akcijas Bostono liuanistinei mokyklai.

Su tautinių šokių kolektyvu „Sambūris“ šokau Bostono šokių šventėje 2012 m. ir Lietuvos Dainų ir šokių šventėje 2014 m.

Apdovanota Lietuvos kultūros ministro Š. Biručio padėkos raštu „Už dėmesį tautinių mažumų kultūrai“, už straipsnius „Drauge“, „Draugas News“, Chorai.lt, Bernardinai.lt ir „Muzikos baruose“.

Žurnalistė nuo 1985 metų. Nuo 1995 metų – fotografijos studijos savininkė. Nuo 2013 metų – mokytoja BLM, mokyklos atstovė JAV LB Bostono valdyboje.

Neoficialiai atstovaudama mokyklai ir JAV LB, prisidėjau prie rezoliucijos „Dėl lietuvių kalbos, kaip užsienio kalbos, statuso“ priėmimo LR Seimo ir PLB 2014 m. lapkričio mėnesio komisijoje Vilniuje. Toliau siekiu šio įstatymo išleidimo ir mokymo bei testavimo programų sukūrimo ir įgyvendinimo.

Dviejuose susitikimuose su MA gubernatoriumi C. Baker siekiau MA Bill 533, kurios dalis yra „Seal of Biliteracy“, patvirtinimo.

Noriu prisidėti prie Bendruomenės veiklos, skatinti ir stiprinti lietuvių MA, Naujojoje Anglijoje, JAV ir pasaulyje.

Jonas A. Stundžia

Profesija: Mokslo darbuotojas

Apylinkė: Boston apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 61 m.

Apie kandidatę:

Priklausau įvairioms valdyboms: Lietuvos Tautodailės, Lietuvos Kat. Mokslo Akademijos, Šaulių sąjungos išėivijoje, Amerikos Lietuvos Tarybos Lawrence skyriaus valdybai. Esu Susivienijimo Lietuvos Amerikoje archyvo vadovas, „Romuvos“ veikėjas, Tėvynės mylėtojų draugijos valdybos narys. Daugelį metų esu dirbęs Immigrant City Archives ir Law Historical Commission.

Mano širdis priklauso Lietuvai ir noriu dirbti Tėvynės labui.

Irena Veitienė

Profesija: Vadybininkė

Apylinkė: Boston apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): Naujosios Anglijos (Boston) apygarda

Amžius: 79 m.

Apie kandidatę:

Nuo 1950 metų priklauso Ateitininkams, nuo 1944 metų – Skautams. Dalyvavo aštuoniuose JAV LB Tarybos sesijose. Tarp 1966–2007 m. dirbo savo vyro statybų inžinerijos bendrovėje „Veitas & Veitas Engineers“. Buvo atsakinga už finansinių reikalų bei darbininkų priežiūrą.

Jai malonu sutikti naujų JAV LB narių, su jais bendrauti ir spręsti iškilusias bendruomenės problemas.

New York apygarda

Valdas Buožys

Profesija: Vadybininkas

Apylinkė: New York Miesto apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 50 m.

Apie kandidatę:

1991 metais pabaigiau Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą ir įgijau istorijos mokytojo ir archyvisto profesiją.

Dalyvauju visuose lietuviškuose New Yorko miesto bei apylinkės renginiuose. Praėjusiais metais (2014) tapau Lietuvos Tautos Fondo (LTF) nariu bei buvau išrinktas į LTF valdybą.

Iškeldamas savo kandidatūrą į JAV LB XXI Tarybą, tikiu, kad galėsiu dar labiau prisidėti prie lietuviškos veiklos ir būti naudingas Lietuvos Bendruomenėi.

Skirmantė Juodeikytė-Philippone

Profesija: Mokytoja/ namų šeimininkė

Apylinkė: Rochester, NY apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 36 m.

Apie kandidatę:

Esu trijų vaikų, laisvai kalbančių ir angliškai, ir lietuviškai, mama. Mano vyras turi lietuviškų šaknų, tačiau lietuviškai nekalba. Jau 10 metų mokytoja Eduardo Gervicko liuanistinėje mokykloje (Rochester, NY). Esu viena iš „Baltų vaikų“ organizacijos steigėjų. Šios organizacijos tikslas – atnešti naujoviškų, lietuviškų kultūrinių apreiškimų į Rochesterį.

Prieš 19 metų atvykusi iš Lietuvos į Rochesterį, baigiau Rochester Institute of Technology universitetą, kur įgijau komunikacijos-psichologijos bakalauro laipsnį.

Per vienerius pirmininkavimo JAV LB Rochesterio apylinkės metus kultūriniuose renginiuose pastebėjau žymiai pagausėjusį lankomumą. Kas metai vadovauju Tarptautinės dienos šventėje Pittsfordo mokyklose. Ši šventė buvo įkurta mano pastangomis ir kasmet yra organizuojama vis kitoje mokykloje. Įkūriau kultūrinį ratelį „Pabūkime kartu“, kurio tikslas – supažindinti lietuviškų šaknų turinčius amerikiečius su lietuvių kultūra, istorija ir tradicijomis.

Rasa Mitrulevičienė

Profesija: Buhalterė

Apylinkė: Rytinio Long Island apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 39 m.

Apie kandidatę:

Vadovauju JAV LB Rytinio Long Island apylinkės, esu atsakinga už visos bendruomenės veiklą.

Dirbu „RESCO Light & Electric Supply, Inc.“ kompanijoje, kur esu atsakinga už kompanijos finansines ataskaitas ir mokesčius.

Tomas Mitrulevičius

Profesija: Bokso treneris

Apylinkė: Rytinio Long Island apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 40 m.

Apie kandidatę:

Atsakingas už visos JAV LB sportinę veiklą bei sportinius renginius.

Esu bokso treneris, šiuo metu dirbu „Michael Reilly Design“.

Monika Paulavičiūtė-Kungienė

Profesija: Mokytoja

Apylinkė: New York Miesto apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 35 m.

Apie kandidatę:

Gimė ir užaugo Vilniuje, 2002 m. baigė Vil-

niaus universitetą, kur įgijo teisės ir valstybės valdymo bakalauro laipsnį. 2004 m. įgijo viešojo administravimo magistro laipsnį Baruch College, NY. Ėjo turto analitikes pareigas pelno nesiekiančioje organizacijoje „National Equity Fund“.

Nuo pat atvykimo į Ameriką Monika aktyviai įsitraukė į lietuvišką veiklą. Jau 6 metai mokytoja NY Maironio liuanistinėje mokykloje, kur yra Mokytojų tarybos pirmininkė. Monika eilę metų buvo JAV LB Brooklyn/Queens apylinkės valdybos narė, taip pat aktyviai prisideda prie lietuviškos veiklos New Yorke. Yra prisidėjusi prie Tautos Fondo, Lietuvos katalikų religinės šalpos ir kitų lietuviškų organizacijų New Yorke veiklos.

Su vyru Salvijum augina tris dukrytes.

Rasa Savičiūtė-Sprindys

Profesija: Filologė/Parodų ir pramoginių renginių organizatorė

Apylinkė: New York miesto apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 42 m.

Apie kandidatę:

JAV LB New Yorko miesto apylinkės kopirmininkė, NY Maironio liuanistinės mokyklos direktorė, NY Tautodailės instituto narė (išdininkė), JAV LB NY apygardos valdybos narė, JAV LB XX Tarybos narė. Įvairių susitikimų, renginių, susirinkimų organizatorė. Jai svarbus bendravimas su kitų apylinkių valdybų nariais, JAV LB New York miesto apylinkės nariais, ivairiomis organizacijomis.

Pagal profesiją filologė. Vilniaus universitete įgytas žinias bei patirtį stengiasi pritaikyti lietuvių kalbos sklaidai tarp jaunosios lietuvių kartos užsienyje. Užsiima parodų ir renginių organizavimu, padeda rengti tradicines lietuviškas šventes bei įvairius renginius.

Gyvendama jau daug metų toli nuo Lietuvos, bet prisidedama darbais prie JAV LB, jaučiasi palaikanti glaudų ryšį su Lietuva.

Laima Šileikytė-Hood

Profesija: Pensininkė

Apylinkė: New York Miesto apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Apie kandidatę:

Gimiau Kaune. 1949 m. mūsų šeima atvyko į Ameriką ir apsigyveno New Yorke. Lankiau Maironio šeštadienišę mokyklą, priklausiau skautams ir NY tautinių šokių grupei „Tryptinis“.

Baigusi Annhurst kolegiją, tęsiau studijas Fordhamo universitete, kur įgijau magistro laipsnį visuomeniškomis problemoms spręsti (Social work). Po to dar dvejus metus specializavausi psichoterapijos srityje. Dirbau Brooklyn Catholic Charities ir buvau paskirta Flatlands Guidance Center direktore.

Nukelta į 15 psl.

SVEIKATA

Sezoninė alerginė sloga

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Pagaliau atėjo ilgai lauktas pavasaris, su žaliavo medžiai ir krūmai, pražydo gėlės. Gamta žavi savo spalvomis ir kvapais, tačiau ne visi galime tuo džiaugtis. Šiuo nuostabiu metų laiku žmonės pradeda varginti užsitęsusi sloga, niežtinčios, ašarojančios akys. Šie požymiai primena viršutinių kvėpavimo takų susirgimą, sukeliama adenoviruso. Tačiau tai nėra virusinis susirgimas, tai – sezoninė alerginė sloga. Kas sukelia šią ligą, kaip jos išvengti ir kaip gydyti pabandyti trumpai supažindinti.

Kas yra sezoninė alerginė sloga, ir kas ją sukelia?

Sezoninė alerginė sloga (angl. Seasonal Allergic Rhinitis) dar vadinama šienlige arba šieno karštlige (angl. Hay Fever). Pavadinimas šienligė nereiškia, kad ligą sukelia šienas. Taip buvo pavadinta todėl, kad alerginės slogos požymiai išryškėdavo šienapjūtės metu. Alerginė sloga – tai alergija, kuri atsiranda dėl padidėjusios imuninės sistemos reakcijos į augalų žiedadulkes. Sloga, kuri atsiranda tam tikru metų laiku, vadinama sezonine alergine sloga. Alergiją sukelia apie 50 rūšių augalų. Kai žiedadulkės yra lakios ir lengvos, augalai gausiai paplitę, ore susidaro didelė šių dalelių koncentracija. Stambiausios žiedadulkės yra medžių, smulkiausios – žolių ir piktžolių. Kuo žiedadulkės smulkesnės, tuo stipresnės jų alergizuojančios savybės, tuo giliau į kvėpavimo takus jos įsiskverbia. Didžiausia žiedadulkių koncentracija ore yra balandžio, gegužės mėnesiais. Organizmą alergizuoja sprogtantys beržai, alksniai, topoliai, klevai, uosiai. Labiausiai alergiški yra beržų pumpurai. Jų sukeltos alergijos sudaro 15–20 proc. visų alergijų. Vasaros metu alergijų padidėja birželio, liepos mėnesiais. Šiuo laikotarpiu vyrauja žolių ir gėlių žiedadulkės. Stipriausiai alergizuoja motiejukai, miglė, varputis, arkliažolės. Vėlyvą vasarą ir rudenį alergizuoja žydintys varpiniai augalai. Be žiedadulkių alerginę slogą sukelia pelėsių sporos, namų dulkės, naminių gyvūnų pleiskanos. Tokia sloga gali tęstis ištisus metus.

Sezoninei alerginei slogai būdingi požymiai

Alergijos požymius nulemia padidintas histamino kiekis, kurį išskiria imuninė sistema alergenui patekus į kvėpavimo takus. Alerginei slogai būdinga:

- ◆ nosies užgulimas ir skaidrios išskyros;
- ◆ paraudusios, niežtinčios, ašarojančios akys, šviesos baimė;
- ◆ daugkartinis čiaudulys;
- ◆ dirginantis, sausas kosulys, atsirandantis patekus išskyroms iš nosies į gerklę;
- ◆ galvos ir gerklės skausmai;
- ◆ cypimas ausyse;
- ◆ sumažėjusi klausa, skonis ir uoslė;
- ◆ kartais kraujavimas iš nosies;
- ◆ padidintas spaudimas sinusų srityje;
- ◆ pastovus nuovargis.

Kai kuriems ligoniams gali išsivystyti dilgėlinė (Kvinkės edema). Jos

metu staiga smarkiai patinsta lūpos, vokai, ausų kaušeliai, juos niežti, degina. Kartais stebima sezoninė žiedadulkių astma, kuriai būdingas apsunkintas cypantis kvėpavimas.

Anafilaksinis šokas – pavojingiausias alergijos pasireiškimas

Viena pavojingiausių alergijos pasireiškimo formų – anafilaksinis šokas. Tai gyvybei pavojinga būseną, kurios metu staiga paburksta kvėpavimo takai, pasunkėja kvėpavimas, krenta kraujo spaudimas. Žmogus praranda sąmonę ir net gali numirti. Anafilaksinis šokas retai pasitaiko kaip alerginė reakcija į žiedadulkes. Jis labiau būdingas alerginėms reakcijoms į medikamentus ir maisto produktus.

Sezoninės alergijos paplitimas

Alergine sloga serga apie 30 proc. pasaulio gyventojų. Amerikoje sloga kankina 10 proc. vaikų ir 7, 8 proc. suaugusiųjų. Kasmet išleidžiama 3, 4 milijonų dolerių alerginei slogai gydyti. Mieste gyvenantys serga 3 kartus dažniau nei kaimo gyventojai. Suaugusieji serga dažniau nei vaikai. Alergine sloga paprastai serga vyresni vaikai, nes organizmas išsijautrina laipsniškai per 3–6 žydėjimo periodus. Pastebėta, kad šie vaikai kūdikystėje buvo alergiški vaisių ir daržovių sultims. Manoma, kad alergine sloga dažniau serga vaikai gimę pavasarį ir vasarą. Būsimą mažylį reikia apsaugoti dar negimus. Nėščioji, jei yra alergiška, privalo vengti citrusinių vaisių, riešutų, medaus bei karvės pieno. Kūdikius patartina kuo ilgiau maitinti krūtimi, taip sustiprinant imuninę sistemą.

Kaip nustatoma alerginė slogos?

Alerginė sloga nustatoma įvertinant tai, kad:

- ◆ ji kartojasi kasmet tuo pačiu metu, žydint tam tikriems augalams;
- ◆ savijauta pablogėja saulėtą, giedrą, vėjuotą dieną;
- ◆ ligoniai geriau jaučiasi esant vėsioms, apsiniaukusioms, lietingoms dienoms, o taip pat būnant patalpose (jei jie nėra alergiški namų dulkėms ir kitiems alergenams);
- ◆ kartais, diagnozei patvirtinti atliekami odos alerginiai mėginiai, kai į odą sušvirkščijama maža alergeno dozė. Diagnozė patvirtinama įvertinus odos reakciją į alergoną;
- ◆ kartais, kai asmenims negalima atlikti odos mėginių (vartojant kai kuriuos vaistus, sergant odos ligomis, esant anafilaksinio šoko pavojui), patvirtinti alergijos diagnozei yra atliekami kraujo tyrimai. Kraujyje yra nustatomas padidintas IgE kiekis į žiedadulkių antigeną.

Gydymas

Jei alerginės slogos požymiai nėra stipriai išreikšti, specialaus gydymo nereikia, pakanka vaistinėse įsigyti bereceptinius antialerginius vaistus. Jei alerginė sloga kartojasi, jei yra pašalinis veikimas į medikamentus, jei juos vartojant nėra pagerėjimo, jei kartu yra ir kitos problemos, kaip nosies polipai, astma ar dažnos sinusų infekcijos, tuomet reikalinga kreiptis į gydytoją. Jei

vaikui alerginė sloga kartojasi, ir yra pavojus išsivystyti bronchinei astmai – specialisto konsultacija yra būtina.

Gydymo tikslas yra sumažinti alergiją, išvengiant kontakto su alergenais, tačiau tai pasiekti gamtoje beveik neįmanoma, nes vėjas išnešioja žiedadulkes gana dideliu atstumu. Galima tik sumažinti alergenų poveikį:

- ◆ pasilikti patalpose, kai ore yra aukšta alergenų koncentracija (saulėtą, vėjuotą dieną);
- ◆ vengti pūtiklių, pučiančių orą iš lauko;
- ◆ neatidarinėti langų;
- ◆ nedžiovinti lauke rūbų;
- ◆ atėjus iš lauko, išskalbti rūbus ir nusimaudyti po dušu;
- ◆ dirbant lauke naudoti apsaugines kaukes ir akinius nuo saulės.

Taip pat tikslinga pasiruošti žydėjimo sezonui, susipažįstant su augalų žydėjimo terminais, sudarant orientacinį žydėjimo kalendorių.

Gydymas vaistais

Alerginės slogos gydymui yra vartojami bereceptiniai antihistamininiai vaistai. Jie nestabdo histamino išskyrimo (kaip buvo galvojama anksčiau), neįsiterpia į reakcijas tarp antigenų ir IgE antikūnių, bet apsaugo audinius nuo alerginio atsako padarinių.

Ankstesnės kartos antihistamininiai *Benadryl*, *Chlortrimatol*, *Dimetapp* yra plačiai vartojami, bet sukelia mieguistumą, kuris nepageidautinas dienos metu ir ypač vairuojant. Šiuo metu yra vartojami antros kartos vaistai, nesukeliantys mieguistumo („non-sedating“). Tai *Claritin*, *Allegra*, *Zyrtec*. Jie yra brangesni, lėčiau, bet veikia ilgiau, ir mažiau migdo.

Dekongestantai – vaistai, kurie sumažindami gleivinės paburkimą, atlaisvina kvėpavimo takus ir palengvina kvėpavimą. Jie vartojami skysčių, tablečių ir purškalo pavidalu. Tai *Sudafed*, *Actifed*, *Afrin*. Geriamieji dekonjestantai didina kraujo spaudimą, todėl atsargiai vartoti asmenims su padidintu kraujo spaudimu. Be to, jie apsunkina šlapinimąsi asmenims, turintiems padidintą prostatą.

Esant stipriai išreikštiems alergijos požymiams gydytojai išrašo į nosį purškiamus kortikosteroidus. Tai *Beconase*, *Rhinocort*, *Nasonex*. Šiuo metu vaistinėse galima įsigyti bereceptinį hormoninį puršiklį *Beconase*. Purškiamieji hormonai yra gana saugūs išoriniam naudojimui, nors kartais gali dirginti nosies gleivinę. Prieš įpurškiant vaistus siūloma sutepti nosies lanas vazelinu (*Petrolleum Jelly*) ar panaudoti druskinius purškiklius tam, kad palaikytume nosies landose drėgmę, ir sumažintume nepageidaujamą

hormonų poveikį. Pasirinkite vaistą, kuris mažiau dirgina.

Imunoterapinis gydymas

Kartais, kai vaistai ir natūralios priemonės neduoda norimo rezultato, kai vyresniems nei 7 metai vaikams grėsia bronchinės astmos išsivystymas, naudojamas imunoterapinis gydymas (Allergy shots). Vakcina sumažina organizmo jautrumą specifiniam alergenui, tuo pačiu sušvelnina alergijos požymius ir sumažina vaistų poreikį. Vakcina naudojama 2–5 metų laikotarpiu pagal atitinkamą schemą. Atliekama gydymo įstaigose. Pastaruoju metu atliekama specifinė imunoterapija, kai alergenų tirpalas *Stalloral* (*Stallergens*) pagal tam tikrą schemą lašinamas po liežuviu. Prieš gydymą turi būti tiksliai nustatyti alergiją sukeliantys alergenai. Taikant šį gydymą yra mažinamas žmogaus jautrumas alergenams, palaipsniui keičiant organizmo imuninį atsaką, ir užtikrinant toleranciją alergenams. Gydymas *Stalloral* trunka nuo trejų iki penkerių metų.

Natūralūs gydymo būdai

Sezoninių alergijų gydymas vaistais yra gana rezultatyvus, tačiau turi pašalinį veikimą, todėl dalis ligonių atsisako tradicinio gydymo ir renkasi natūralias priemones, tokias, kaip akupunktūra, homeopatiniai vaistai, augaliniai medikamentai. Prieš vartojant augalinius preparatus būtina pasitarti su gydytoju, nes ir jie gali turėti pašalinį ir alergizuojantį poveikį. Nepatartina jų vartoti nėštumo metu.

Vienas iš augalinių preparatų yra bioflavonoidas *Guarctinas*, randamas citrusiniuose vaisiuose, svogūnuose, žalioje arbatoje. Jis pasižymi antihistamininiu ir antialerginiu veikimu. Vartojamas kapsulėmis po 2–3 gr. kasdien, o esant stipriai išreikštiems požymiams – 6 gr. Tokiu pat veikimu pasižymi ir aštrioji dilgėlė (*Stinging Nettle*). Šiuos preparatus siūloma pradėti vartoti prieš prasidedant žiedadulkių sezonui ir tęsti visą žydėjimo laikotarpį. Taip pat siūloma vartoti žuvų taukus, menkės kepenų aliejų, turtingus omega-3 riebalinėmis rūgštimis. Nepamirškite stiprinti imuninę sistemą vitaminu C ir cinku. Įtraukite į valgį aršią česnakus ir svogūnus, kurie, nors patys sukelia ašarojimą, tačiau jie mažina uždegimą ir slopina alergijos požymius. Aštrūs produktai tokie, kaip kriėnai, garstyčios, aštrioji pipirai taip pat silpnina alergiją. Alergijai mažinti yra siūloma vartoti mažais kiekiais vietinį, nepdorotą medų.

Homeopatiniai vaistai galite įsigyti sveiko maisto parduotuvėse. Jų yra daug ir įvairių. Dažnai yra vartojami *Pollisan*, *Sabadilla*, *Sulfur*, *Putsati-lla*.

Kvėpavimui palengvinti siūlomos įvairių eterinių aliejų inchiacijios, o taip pat nosies ertmių praplovimai, naudojant „neti puodelius“ (angl. Neti Pot), kuriuos galima įsigyti vaistinėse. Parduodami kartu su druskiniu tirpalu.

Už lango jau pavasaris. Būkite sveiki ir gėrėkitės spalvinga pavasario gamta!

Paruošta remiantis: www.MedicineNet, www. Mayo Clinic, www.homeopathypus.com, www.stallergenes.com, Wikipedia.lt

PO DIEVO SPARNU

Savanorystė – galimybė pažinti save ir prisiliesti prie kenčiančių

RENATA ŽIŪKAITĖ

Po sovietmečio savanorystė Lietuvoje gan sunkiai skynėsi kelią. Dabar, po Nepriklausomybės paskelbimo praėjus 25-eriems metams, vis daugiau jaunų žmonių ryžtasi savanoriauti. Jie supranta, kad tas laikas jiems dovanos neįkainojamas patirtis, kurių jie neįgis sėdėdami net garsiausių pasaulio universitetų paskaitose. Tai galimybė pažinti save, pažinti giliau savo talentus, savo pašaukimus, išsiugdyti tam tikrus gebėjimus bei padovanoti dalelę savo laiko kitiems, nelaukiant ypatingos padėkos ar atlyginimo. Jauniems žmonėms yra daugybė galimybių savanoriauti Lietuvoje ir užsienyje. Tai ir nevyriausybinių organizacijų: skautai, ateitininkai, galima pasirinkti Bažnyčios bendruomenę, pvz., „Arka“, ar išvykti į kitą pasaulio kraštą. Savanoriaudami svečioje šalyje jauni žmonės ne tik įgyja neįkainojamos patirties, išmoksta užsienio kalbą ar susipažįsta su kitos šalies kultūra, o ir išsiugdo sąmoningumo bei atsakomybės jausmus. Pargavus savanorystės duonos jaunuoliams yra paprasčiau išsirinkti sau tinkančią specialybę.

Jaunimas renkasi savanorystę dėl pačių įvairiausių priežasčių. Juos patraukia kitoks bendravimas, noras atrasti tikrų draugų ir sužinoti ką nors naujo, atiduoti savo laiką kažkam nelaukiant atlygio, įprasminėti savo laiką ir dalintis tikėjimo patirtimi.

Pakalbinome šiuo metu Vilniaus arkivyskupijos „Carite“ dirbančią **Lina Gervytę**.

Lina Gervytė Michailova 2002 m. baigusi kultūros vadybos studijas Vilniaus universitete, nusprendė dvejus savo gyvenimo metus paskirti savanorystei su vargšais. Susiejusi savo tarnystę su *Pointsouer* („Širdies namų“) organizacija, išvyko į šios bendruomenės namus Tailande. Dalyvaujant šioje savanorystėje nėra vykdomi didžiuliai projektai, nėra atliekami dideli apčiuopiami darbai vargšų labui, kurie iš esmės pakeistų jų gyvenimą. Šioje tarnystėje yra svarbi draugystė su vargstančiaisiais ir tiesiog buvimas šalia, dalinimasis viskuo, kuo gyvena tavo brolis Kristus ir priėmimas jo tokio, koks jis yra.

Kai Lina rinkosi šią savanorystę, ji norėjo radikalią tarnystę, atsidavimo Dievui, dovanoti tuos metus Die-

vui ir žmonėms. Tačiau pabuvusi dvejus metus Tailande ji suprato, kad šią tarnystę ji rinkosi dėl savęs.

Iš pradžių nuvykus į šią tolimą ir egzotišką šalį, buvo labai sunku. Tailandas – tai ne Europa, čia visiškai skirtinga kultūra, labai sunki kalba. Be to, dauguma tailandiečių išpažįsta budistų tikėjimą, kas irgi sąlygoja jų gan didelį uždumą, ir tikrai reikia laiko, kol gali nuoširdžiai ir atvirai bendrauti. Pavyzdžiui moteriai paduoti ranką vyrui tailandiečiui būtų didžiulė klaida. Paliesti vaiko galvutę taip pat neleistina, nes vaiko galvutė yra šventa.

Pradėjus gyventi Tailando mažo miestelio lūšnyne, Lina pirmiausia nustebino tai, kad žmonės gyvendami labai skurdžiai – moterys verda ryžius ir juos parduoda, vyrai eina į uostą ieškoti pavienių darbų ir taip užsidirba dienai – ramiai priima tokią savo situaciją.

Lina daug laiko praleisdavo su tailandiečių vaikais. Ji sako, kad visame pasaulyje vaikai yra labai panašūs, panašūs jų pasaulėliai, tik skiriasi aplinka, kurioje jie auga. Labai liūdna, kai skurdžiuose kraštuose iš vaikų yra atimama vaikystė, jie yra panaudojami narkotikų prekybai ar kitiems suaugusių žmonių interesams tenkinti. Vis dėlto jeigu palygintume lietuvių ir tailandiečių vaikų piešinius, tailandiečių vaikų darbeliuose rastume daug dramblių. Šį gyvūną galima dažnai išvysti vaikstant Tailando miestelių gatvėmis.

Savanorystė „Širdies namuose“ buvo labai paprasta – būti kartu su vaikais, juos mylėti, žaisti ir melstis kartu. Nors dauguma tailandiečių išpažįsta kitą religiją, vaikai mielai prisijungdavo su savanoriais kalbėti rožinį. Kaip pastebėjo Lina, tailandiečiai yra labai religingi.

Kita merginos misija šiame tolimame krašte buvo padėti vargstantiems pasiekti jiems reikalingas organizacijas, kur jie gautų reikiamą pagalbą. Į baltuosius ten žiūrima labai pagarbiai, o vargšai kaip ir daug kur pasaulyje yra ignoruojami. Linos misija buvo padėti vargingoms šeimoms gauti reikalingą pagalbą ligoninėse, mokyklose ar kitur.

Šioje misijoje Lina labai dažnai užliedavo bejėgiškumo jausmas, kai matydavo situaciją, kurios negalėjo pakeisti. Toks jausmas dažnai ištikdavo, kai tekdavo važiuoti į AIDS centrą, kur atsidurdavo prieš labai didelę fizinę ir dvasinę kančią. Ten matydavo nevaikščiančius, nevalgančius, žaizdotus, iškritusiais dantimis, nebematančius ligonius. Tuo metu užplūdavo didelis silpnumas, kad niekuo negali jiems padėti ir šiame silpnume tik vienas Dievas gali ateiti ir veikti.

Prisiminusi pačias gražiausias akimirkas savo misijoje, Lina papasakojo apie mažą berniuką, kuris sirgo AIDS ir negalėjo judinti nei rankų, nei kojų. Vienintelis jo džiaugsmas buvo magnetofonas, kurį paspaudus suskambėdavo muzika. Klausydamasis šios muzikos berniukas nurimdavo.

Vieną dieną, kai Lina vėl lankėsi ligoninėje, berniukas pradėjo kažką šaukti. Pradžioje buvo labai sunku suprasti, ko jis nori, kol pagaliau mergina suvokė, kad jis norėtų muzikos,

norėtų, kad Lina paspaustų magnetofono mygtuką. Ir šio mažytis meilės darbelis sergančiam berniukui galbūt net labiausiai įprasmino visus Tailande praleistus metus.

Misija, savanorystė šioje tolimoje šalyje visų pirma buvo tarnystė patiems silpniausiems, užmirštant save. Čia egzotiką atsverdavo sunki misijos kasdienybė, ypač tokiomis akimirkomis, kai reikėdavo sergančiam pusiau paralyžuotai moteriai nukirpti purvinus nagus, ją nuprausti ar palydėti iš turkaus namo einant dvi valandas keliu, kuri gali įveikti per 10 minučių. Bet tame ir yra misijos grožis, kad čia tu esi

visiškai dėl kitų, kitame ieškai kenčiančio Kristaus veido.

Šie dveji savanorystės metai Linos gyvenime iš esmės pakeitė jos supratimą apie pasaulį, apie Dievą, apie žmogų ir apie save pačią. Susidurdama su savo silpnumu mergina atrado Dievo galybę. Be Dievo, be tikėjimo ši misija nebūtų prasminga.

Prisilietimas prie vargstančiųjų buvo realus prisilietimas prie Kristaus kančios. Ir Linos žvilgsnis į vargstančiuosius tapo kitoks. Jie visada bus jai svarbūs. Mergina suprato, kad mes visi esam vienodai vertingi pas Dievą, turime vienodą Dievo užmanymą mums.

CHIRURGAJ

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Remkime
Draugo fondą
WWW.
draugofondas.org

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Profesionali, sąžininga moteris, turinti didelę slaugos darbo patirtį, legali, vairuojanti automobilį, ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu Čikagoje ar jos priemiesčiuose. **Tel. 312-647-3208.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo pa-

keitimų. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-387-7232.**

■ 54 metų vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų pietvakariniuose rajonuose. **Tel. 773-387-7232** arba **773-600-2887.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. **Tel. 708-691-6996**

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu ar pakeitimų. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis. **Tel. 312-307-4619.**

MANO VIRTUVĖ

Šiandieną pasidalinsiu dviem prancūzų virtuvės įkvėptais receptais, kurie puikiai tiks savaitgalio pietums ar vakarienei.

Prancūziškas smėlinės tešlos pyragas su svogūnais

200 g (7 oz) miltų
180 g (6,3 oz) labai šalto sviesto
1 kiaušinio trynys
1 kupinas šaukštas grietinės
1/2 šaukštelio druskos

Į dubenį suberti miltus, druską, stambia tarka sutarkuoti sviestą, įdėti trynį ir grietinę. Rankomis sujungti viską į vientisą masę. Jei formuojant tešlos rutulį trūksta drėgmės, galima įpilti 1–2 šaukštus labai šalto vandens. Jei tešla atrodo lipni, pabarstyti miltais. Minkyti nereikia.

Kepimui naudojama neaukšta tortinė forma su nusiimančiais kraštais. Joje iškloti tešlą taip, kad vienodu sluoksniu dengtų dugną ir kraštus. Prispauti prie dugno, subadyti šakute ir dėti į šaldytuvą iki bus paruoštas įdaras.

Įdarui:

11 didesnių svogūnų
5 šaukštai balto vyno acto
1 šaukštas cukraus
1 šaukštas „Dijon“ garstyčių
1/2 šaukštelio druskos (pipirų nereikia)
100 g (3,5oz) sviesto
Parmesano sūrio

Sviestą ištirpinti didesniame puode su storu dugnu. Svogūnus smulkiai supjaustyti, sudėti į puodą ir ant mažos ugnies vis pamaišant troškinti – apie 1 valandą.

Tada įdėti šaukštą cukraus, šaukštą garstyčių, 1/2 šaukštelio druskos, supilti vyno actą. Viską išmaišyti. Gauta svogūnų masė turi būti minkšta.

Formą su tešla (be įdaro) dėti į iš anksto įkaitintą iki 180 (350 F) orkaitę ir kepti 20 minučių. Ištraukti formą iš orkaitės, supilti karštą įdarą, gausiai

apibarstyti Parmesano sūriu.

Sumažinti orkaitės temperatūrą iki 170 C (340 F). Formą su pyragu dėti į orkaitę ir dar kepti 20 minučių. Išimti, ataušinti.

Pyragas valgomas tik šaltas.

Kriaušės a la „Creme de Cassise“

Receptas skirtas 4 žmonėms

4 didelės kietos kriaušės
400 ml (13,5 oz) sauso raudono vyno
100 g (3,5 oz) cukraus
1 cinamono lazdelė
4 gvazdikėliai
1 valgomas šaukštas kukurūzų krakmolo
2 valgomieji šaukštai juodųjų serbentų uogienės
3 valgomieji šaukštai likerio „Creme de Cassise“

Kriaušes nulupti ir nupjauti viršūnelę (kad nejudėtų puode). Kriaušių kotukus palikti.

Kriaušes sustatyti į puodą, supilti vyną, cukrų, įdėti cinamono lazdelę, gvazdikėlius ir virti 20 minučių kartas nuo karto vaisius apverčiant (puode turi būti pakankamai vietos).

Išėmus kriaušes į puodelyje esantį skystį supilti likerį, ištirpintą šaltame vandenyje arba vyne krakmolą (pilti į puodą maišant, kad nesudarytų gumuliukų), sudėti juodų serbentų uogienę. Puodą statyti ant nedidelės ugnies ir kaitinti vis maišant, kol sirupas sutirštės (apie 1–2 minutes).

Nukelti nuo ugnies ir vis pamaišant atvėsinti. Atvėsusį sirupą perkošti per sietelį.

Kriaušes sustatyti į gilesnį indą ir užpilti sirupu. Galima patiekti atskiruose dubenėliuose.

Nuostabus desertas – pabandykite!

Jūsų Indrė

Mokysis karinių dalykų ir kalbėti lietuviškai

Atkelta iš 1 psl.

Liudvikas ir pats yra ryžtingai nusiteikęs išmokyti savo protėvių kalbą. „Aišku, per kelis mėnesius sklandžiai lietuviškai kalbėti neišmoksiu, bet pagrindus įgysiu – o tarnaudamas su lietuviškai kalbančiais kariais – kalbą išmokyti galėsiu tik greičiau, – su užsidegimu kalba jis. – Meksikoje ir Ispanijoje nedidelės Lietuvių bendruomenės, todėl ir neturėjau progos išmokyti lietuviškai. O ir darbe su manimi visi bendrauja tik angliškai“, – sako ispaniškai ir angliškai kalbantis vaikas.

Liudvikas norėtų pradėti tarnybą Lietuvos kariuomenėje lapkritį arba gruodį, o iki tol jis ketina intensyviai mokytis lietuvių kalbos.

Šaknys – Lietuvoje

Liudvikas labai didžiuojasi savo lietuviška kilme. „Mano mama – Buenos Aires (Argentinoje) gimusi Lietuvos išeivių dukra. 1982 m. ji išvyko į Meksiką studijuoti drabužių dizaino. Ten gimiau ir aš, – pasakoja Liudvikas.

– Aš visada jaučiau, kad mano šaknys Lietuvoje, niekada neilgiau savęs nei meksikiečiu, nei ispanu. Nors ir galėjau turėti dvigubą pilietybę, gauti Meksikos, Argentinos ir Ispanijos pasus, bet pasirinkau tik Lietuvos ir labai didžiuojusi, kad turiu Lietuvos pasą.

2005 metais, mirus Liudviko seneliams, jis su mama iš Meksikos persikėlė gyventi į Ispaniją. Į Lietuvą pirmą kartą atvyko prieš dešimt metų, o nuo tada jis čia svečiuodavosi kas dveji metai. Galiausiai 2013 metų pabaigoje jis priėmė labai svarbų sprendimą – grįžti prie savo šaknų ir apsigyventi Lietuvoje. Jo šaknys – Šiauliai. Čia gyveno ir dirbo jo prosenelis – garsus XX a. pr. visuomenės veikėjas, rašytojas ir knygnešys Liudvikas Jakavičius-Lietuvanis.

Šiuo metu Liudvikas atlieka metų trukmės savanorišką stažuotę pagal „Erasmus“ programą Šiaulių Didždvario gimnazijos radijuje. Kartu vaikas studijuoja politikos mokslus ir viešąjį administravimą nuotoliniu būdu Ispanijos nacionaliniame universitete. Anot Liudviko, jis turi dvi aistras – istoriją ir politiką. Jo straipsnius šiomis temomis spausdina Lietuvos žiniasklaida. Liudvikas taip pat bendradarbiauja ir su vienintele Lotynų Amerikoje kartą per savaitę iš Buenos Airių gyvai lietuviškai transliuojama radijo stotimi „Ecos de Lituania“.

Liudvikas sako, kad iki tarnybos kariuomenėje jis ketina užbaigti stažuotę, išsilaikyti universitete Ispanijoje egzaminus, dar aplankyti mamą su teta. O tada... – sveikas, kariškas gyvenime!

Štai kaip grindžia savo sprendimą prisijungti proe Lietuvos kariuomenės Liudvikas Jakavičius:

Gyvename sunkiu ir įtemptu laikotarpiu, tačiau tai nereikia, kad rytoj prasidės karas, bet geriau jam užkirsti kelią nei ateityje gailėtis, kad nesi išėjęs karinių mokymų. Mūsų protėviai daug kentėjo, kad turėtume laisvę, kuri šiandien džiaugiamės, todėl privilome būti budrūs ir neleisti niekam at-

imti iš mūsų laisvės, kuri mums teisėtai priklauso. Kariuomenėje tikiuosi tinkamai pasirengti, kad prireikus galėčiau ginti savo šalį, o visa kita įgyta patirtis – bus nauji įgūdžiai.

Mano senelis buvo kilęs iš turtingos šeimos, jis buvo profesionalus muzikantas ir neturėjo nė menkiausio supratimo, kaip valdyti ginklą ar vairuoti karinį automobilį. Kai karo metais jis nusprendė stoti į kariuomenę ginti savo kraštą, jo mokymų poligonas buvo – mūsų laukas. Tik mūsų lauke jis išmoko valdyti ginklą, vairuoti karinį automobilį ir kitų dalykų. Tačiau šiandien visi lietuviai, kurie yra geros fizinės formos, gali išeiti karinius mokymus, kad prireikus būtų pasirengę kaip tikri profesinės karo tarnybos kariai. Turime tai vertinti ir pasinaudoti šia puikia galimybe.

Mano šeima pritarė šiam mano sprendimui. Jie tikrai didžiuojasi šiuo mano žingsniu. Tik dar draugai nieko nežino. Sužinos, kai perskaitys šį straipsnį. Tik bijau, kad jie labai nusutės. Daugelis iš jų nesupras, kodėl aš tai darau. Jiems tai bus keista ir sunku suprasti, turint galvoje tokias ypatingas

aplinkybes – aš juk nemoku kalbėti lietuviškai. Bet man tai nesvarbu. Aš tikrai žinau, ko noriu. Po devynių mėnesių jie supras, kad tai mano geriausias sprendimas.

Man svarbiausia ir pagrindinė kario savybė – meilė savo šaliai. Manau, kad visi Lietuvos kariai tarnauja Lietuvai todėl, kad ją myli. Tačiau taip pat manau, kad geram kariui to negana. Jis taip pat turi būti ir geras partneris, ir aukštą moralinių savybių turinti asmenybė. Esu įsitikinęs, kad Lietuvos ir kitų NATO šalių kariai yra profesionalūs ir ištikimi savo principams.

Lietuva yra nedidelė valstybė, bet tai nereikia, kad mes negalime turėti geros kariuomenės. Pavyzdį galime imti iš kitų nedidelių šalių, kaip Izraelis ar Suomija, parodžiusi savo narsą per Rusijos–Suomijos karą 1939–1940 metais.

Nedidelio prieš nebūna. Prisiminkime Prezidentės D. Grybauskaitės žodžius: „Turime būti vieningi grėsmės akivaizdoje ir pasirengę gintis, nes negali prašyti Vokietijos piliiečio ginti Lietuvą, jei mes patys neketiname nieko daryti, kad ją apgintume“. Todėl ir sakau jiems: priimkite iššūkį ir eikite į kariuomenę.

KAM info

JAV LB TARYBOS RINKIMAI

Atkelta iš 11 psl.

Nuo 1989 m. aktyviai pradėjau dirbti JAV Lietuvių Bendruomenėje. 1995–1998 m. buvau New Yorko apygardos pirmininkė, artimai dirbau su JAV LB Kultūros taryba, rengdama koncertus New Yorko visuomenei. Padėjau organizuoti 1998 m. vykusį „Folk Festival“, į kurį buvo pakviesta penkiasdešimt lietuvių liaudies dainų ir šokių alikėjų bei tautodailininkų. Festivalis įvyko Washington, DC. 2001 m. koordinavau „Ažuoliuko“ koncertą ir viešnagę New Yorke. Daug metų ėjau Manhattano apylinkės pirmininkės pareigas. Nuo 1995 m. esu Manhattano atstovė JAV LB Taryboje.

Nuo 1998 m. padedu Lietuvos generaliniam konsulatui New Yorke. Esu Tautos Fondo tarybos narė ir nuo 2011 m. gegužės mėn. perėmiau Tautos Fondo valdybos pirmininkės pareigas.

Gerda Vadeikienė

Profesija: Buhalterė

Apylinkė: Rytinio Long Island apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 42 m.

Apie kandidatę:

Aktyviai dalyvauju Lietuvių Bendruomenės veikloje: organizuoju renginius, tvarkau Bendruomenės finansus.

Dirbu nekilnojamo turto kompanijoje ir esu atsakinga už visą kompanijos finansinę veiklą.

Laura Vidžiūnaitė

Profesija: Teisininkė

Apylinkė: New York miesto apylinkė

Rinkiminė apygarda (rajonas): New York apygarda

Amžius: 32 m.

Apie kandidatę:

Dirbu mokytoja New Yorko Maironio li-tuanistinėje mokykloje, mokau šešto-kus lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos. Stengiuosi padėti jiems įtvirtinti ir išlaikyti lietuvišką tapatybę, didžiuotis savo kilme, ugdyti tautiškumą nuo jaunų dienų.

Esu teisininkė ir labai mėgstu savo profesiją. Teisininko darbas yra labai atsakingas ir prasmingas, padedantis žmonėms siekti teisingumo, taip pat susireguliuoti tarpusavio santykius ir tuo pačiu išvengti nereikalingų nesusipratimų. Turiu nemažą darbo patirtį teisme, einant teisėjo padėjėjos pareigas. Tai darbas, reikalaujantis nuolatinio tobulėjimo, greito mąstymo, tikslumo, gebėjimo aiškiai dėstyti mintis ir motyvuoti.

Domiuosi politine veikla Lietuvoje ir pasaulyje, lietuvių kultūrine veikla, paveldu, man itin svarbus lietuviybės puoselėjimas. Manau, kad galėčiau naudingai prisidėti prie JAV LB Tarybos veiklos, todėl nusprendžiau kandidatuoti.

A † A

Kompozitoriui, dirigentui DARIUI LAPINSKUI

mirus, reiškiau gilią užuojautą Jo žmonai LAIMAI, sūnui ARUI, anūkei ALEXAI bei artimiesiems ir kartu liūdžiu.

Petras Mikalajūnas

Brangiam ir mylimam vyrui

A † A RAMOJUI VAIČIUI

mirus, mūsų mylimą sesę ps. ALDONĄ, jos šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Sofijos Čiurlionienės
vyr. sk. skautininkių būrelis*

Mylimai Motinai

A † A ELŽBIETAI PIEŠINAITEI PAULIUKONIENEI-RUDIENEI

mirus, mūsų mielą sesę vyr. sk. EGLĘ PAULIKIENĘ, jos šeimą, gimines ir pažįstamus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Sofijos Čiurlionienės
vyr. sk. skautininkių būrelis*

Mylimos

A † A MAMOS

netekus, gerbiama kun. GINTARĄ JONIKĄ ir jo brolio šeimą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

JAV LB Krašto valdyba

ATLANTIC ExpressCorp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visu JAV aukcionų, asmenų turto perkrausymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

<p>ALLA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838</p> <p>ALLA Biomed 390 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-568-6676</p> <p>ALLA Biomed 24548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430</p> <p>ALLA Galos Caves 8501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-783-7701</p> <p>ALLA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155</p> <p>Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #1, Chicago, IL 60631 Tel: 773-777-1700</p> <p>Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919</p>	<p>Smilga 2819 83rd St. Danen, IL 60561 Tel: 630-427-0929</p> <p>Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866</p> <p>Kungaiškėlių Užeiga 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5822</p> <p>Ruta 6351 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-961-7882</p> <p>Always With Flowers 1138 B.S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339</p> <p>Eurus Deli 22 W. 536 Bullerfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-403-4290</p> <p>Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000</p>
---	--

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

www.draugas.org/mirties.html

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Su liūdesiu pranešame, kad balandžio 21 d. mirė a. a. Broniaus Juodelio žmona Ramunė Juodelienė.**

■ **Buvę Kauno politechnikos instituto darbuotojai šiemet sukankančios svarbios Statybos ir Santchnikos fakultetų datos proga ieško Irenos Indrelienės (gim. 1938. 04. 09.), 1965 m. dirbusios Šildymo ir vėdinimo katedroje laborante ir apie 1993–1995 m. išvykusios gyventi į JAV pas ten anksčiau įsikūrusį sūnų Arą Indrele. Žinančius jos adresą, telefoną ar el. paštą prašytume informuoti mūsų laikraščio redakciją.**

■ **Balandžio 26 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. vyks JC metinis narių susirinkimas. Registracija – Centro Čiurlionio galerijoje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) prasidės 11:30 val. ryte. Šv. Mišių nebus. Maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti.**

■ **J.E. ambasadorius Žygimantas Pavilionis** baigia savo kadenciją ir ruošiasi grįžti į Lietuvą. Ambasadorius savo kadencijos laikotarpiu turėjo didelės įtakos mūsų gyvenimams. Gegužės 3 d., sekmadienį, po 9 val. r. šv. Mišių atsisveikinimas su ambasadoriumi rengiamas Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Lietuvių Fondo salėje. Tą patį sekmadienį 11 val. r. ambasadorius dalyvaus šv.

Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke, po jų vyks atsisveikinimas parapijos salėje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti palydose.

■ **Gegužės 9 d., šeštadienį, po popietinių 4 val. šv. Mišių kviečiame į rež. Audriaus Stonio ir br. Gedimino Numgaudžio, OFM dokumentinio filmo „Avinėlio vartai“ peržiūrą Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Filmo peržiūroje dalyvaus br. kun. Gediminas Numgaudis, OFM.**

■ **Gegužės 15 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Road, Chicago, IL) Ina Vasiūnaitė skaitys paskaitą „Radijas ir televizija – tiesioginis eteris į praeitį“. Paskaitoje Ina trumpai pristatys savo disertacijos „Amerikos lietuvių bendruomenės audio vizualinės žiniasklaidos raida 1944–1990 m.“ tyrimą ir atliktus darbus. Pristatymo metu ji parodys keletą dokumentinių kadru iš Anatolijaus Šluto archyvo, saugomo VDU Lietuvių išeivijos institute, filmuką „Vasario 16 minėjimas“ (7 min., be garso). Bus vaišės.**

■ **Gegužės 20 d. 7 val. v. BAM Rose Cinema, 30 Lafayette Ave., Brooklyn, NY 11217 bus rodomas J. Meko filmas „Reminiscences of a Journey to Lithuania“ (1972).**

Leiskite savo vaikystės nuotraukomis pasigėrėti kitiems

Ar dar pamenat, kokie neprilygstamai žavūs mes buvome vaikystėje? Kokie linksmi (ar gal rimti?), kokie nevaržomi, kokie padingi, o kai kurie gal – neįtikėtinai ramūs, mašlūs ir drausmingi? Ar prisimenat mylimiausią savo žaislą, kurio per dienas nepaleisdavot iš glėbio? O puošniausią suknelę (merginos), su kuria jautėtės gražesnės už pačią puikiausią pasakų princesę? Vyrukams šiame kontekste tikriausiai turėtų išplaukti prieš akis mėgstamiausios kelnės, nuo nepalijaujamo veiksmo išdilusiais keliais. Tikriausiai kiekvienas mūsų norėtų bent akimirkai sugrįžti į tuos laikus...

Tai ir sugrįžkime! Susiraskime seniai bevartytus nuotraukų albumus, išrinkime gražiausias emocijas keliančias savo vaikystės nuotraukas ir dalyvauskime fotografijų konkurse „Iš archyvo archyvo: kai aš mažas buvau...“ Konkurso laimėtojus ir

šįkart išsirinksim patys, skirdami savo balsus interneto svetainėje www.archyvai.lt. Trys konkurso dalyviai, kurių atsiųstos nuotraukos pelnys daugiausiai simpatijų, bus apdovanoti Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos prizais.

Savo vaikystės nuotraukas (skaitmeninio formato nuotraukas arba fotografijų skenuotus vaizdus) su priedašu KONKURSUI prašom siųsti iki 2015 m. gegužės 10 d. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos bendruoju el. pašto adresu: lvat@archyvai.lt, nurodant vardą, pavardę ir kontaktinius duomenis.

Tikimės jūsų aktyvaus dalyvavimo, tačiau primename, kad vienas dalyvis konkursui gali pateikti ne daugiau kaip 3 nuotraukas.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir „Draugo“ info

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank**, 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Kviečiame visus lietuvius aktyviai dalyvauti JAV LB XXI Tarybos rinkimuose!

Balsavimas Čikagoje vyks gegužės 1–15 dienomis šiuose punktuose:

Pasaulio lietuvių centre Lemonte – gegužės 2 ir 9 d. 7:30 val. r. – 2:30 val. p. p. bei gegužės 3 ir 10 d. 8:30 val. r. – 1 val. p. p. (koridoriuje prie didžiosios salės).

Jaunimo centre: gegužės 2 ir 9 d. 7:30 val. r. – 2:30 val. p. p. prie pagrindinio įėjimo, šalia lituanistinės mokyklos raštinės.

Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke – gegužės 3 ir 10 d. 9:30 val. r. – 12 val. p. p.

Šv. Antano parapijoje Cicero, IL – gegužės 3 ir 10 d. 8:30 val. r. – 11 val. r.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija Marquette Parke – gegužės 2 ir 9 d. 3:30 val. p. p. – 5:30 val. p. p. bei gegužės 3 ir 10 d. 10:30 val. r. – 1 val. p. p.

„Seklųčioje“ – gegužės 5 ir 12 d. 1:30 val. p. p. – 3 val. p. p.

ČLKL čempionams įteikta LR ministro pirmininko taurė

2015-ųjų metų ČLKL čempionato nugalėtojai ir generalinis konsulas M. Gudynas (antaras iš kairės).

Balandžio 18 d. pirmą kartą Čikagos lietuvių krepšinio lygos istorijoje čempionato nugalėtojams įteikta Lietuvos Respublikos ministro pirmininko taurė. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio proga, įvertindamas Čikagos lietuvių krepšinio lygos reikšmę, taurę įsteigė ministras pirmininkas Algirdas Butkevčius.

Pasaulio lietuvių centre vykusiose finalinėse rungtynėse po atkaklios kovos „Juodkrantės“ komanda įveikė „Radviliškio“ žaidėjus ir tapo 2015 m. čempionais. „Juodkrantės“ krepšininkus su pergale pasveikino ir ministro pirmininko vardu taurę įteikė LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija ir nuotrauka

Balandžio 24 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Road, Chicago, IL 60629) dr. Giedrė Kumpikas pristatys filmą „Wings to Remember“ (Sparnams prisiminti). Tai vienas iš „No Home To Go To“ programos renginių.

Dr. Giedrės Kumpikaitės, lietuvių kilmės New Yorko Long Island universiteto filologės 2008-aisiais sukurtas dokumentinis filmas „Sparnams prisiminti“ pasakoja apie jos tėvo Julijono

Kumpiko-Kumpikevičiaus jaunystės ir vėlesnius gyvenimo metus. 42-ajame tarptautiniame Houstono dokumentinių filmų festivalyje „World Fest“ filmas pelnė aukščiausią – platininį prizą „Biografijų ir autobiografijų“ kategorijoje. Bus vaišės.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info